

ЦИЈЕНА:

За Црну Гору на годину 8 перпера, на по године 4 перпера.
За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 перпера на по године 6 перпера.
За све остале земље годишње 20 франака у злату, на по године 10 франака у злату.
Претплате се прима само у годишњим и полугодишњим роковима.
Поједини број 20 пара за Црну Гору, — за Иностранство 25 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Власник: Државна Штампарија

Издаје суботом

Одговорни уредник: М. Павловић

СЛУЖБЕНИ ДИО

НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Финансија и Грађевина постављамо:

За књиговођу Државне Хипотекарне Банке, Марка Ј. Томовића са годишњом систематском платом од перпера 2400 (двје хиљаде четири стотине).

Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.

Цетиње, 7. марта 1912. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Ф. Јерговић с. р.

НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Финансија и Грађевина, по саслушању Министарског Савјета и одобрењу Државног Савјета, а на основу тач. 6. чл. 120. Устава ријешили смо и рјешавамо:

Одобрава се Министру Финансија и Грађевина, да може на терет буџетског кредита одобреног на „ванредне државне потребе“ у партији 187. буџета за 1912. год. издати Министру Просвјете и Црквених Послова перпера 2300 (двје хиљаде три стотине) на име покрића трошкова око посвећења Барског Архиепископа.

Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.

Цетиње, 7. марта 1912. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Ф. Јерговић с. р.

НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Финансија и Грађевина постављамо:

за шефа Пореско-Царинске Управе с досадашњом платом од перп. 3000 (три хиљаде) годишње, кап. Ђола Гвозденовића, управника царинарнице Цетињске, по потреби службе; и

за писара II. класе Министарства Финансија и Грађевина с платом од перп. 1200 (хиљаду двјеста) годишње, почињући од 1. јануара т. г., Филипа Вукчевића, досадашњег практиканта.

Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.

Цетиње, 9. марта 1912.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Ф. Јерговић с. р.

НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Финансија и Грађевина постављамо:

У царинарници Цетињској

За управника са платом од перп. 1920 (хиљаду девет сто двадест) годишње, кап. Мила Лекића, досадашњег управника царинарнице Вирске;

У царинарници Никшићској

За управника с платом од перп. 2400 (двје хиљаде и четири стотине) годишње, Филипа К. Мартиновића, досадашњег референта за царинске послове;

за цариника с платом од перп. 1600 (хиљада шест стотина) годишње, Стојана Ђуковића, досадашњег цариника царинарнице Улцињске;

У царинарници Колашинској

За управника с досадашњом платом од перп. 2400 (двје хиљаде и четири стотине) годишње, кап. Риста Бошковића, досадашњег управника царинарнице Никшићске, по потреби службе;

за цариника с платом од перп. 1440 (хиљада четири стотине четрдест) годишње, Вуксана Николића, досадашњег званичника исте царинарнице;

У царинарници Вирској

За вршиоца дужности управника с платом од перп. 1680 (хиљада шест стотина осамдесет) годишње, Сава С. Пламенца;

У царинарници Улцињској

За цариника с платом од перп. 1600 (хиљада и шест стотина) годишње, Данила Делића, досадашњег цариника царинарнице Колашинске.

Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.

Цетиње, 9. марта 1911.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Ф. Јерговић с. р.

НА ЗНАЊЕ

НАШИМ ИЗВОЗНИЦИМА

Чланом 2. Трговинског Уговора склопљеног између Црне Горе и Аустро-Угарске одређено је, да се сваке године из Црне Горе може увести *искључиво* у Бокско-Которски округ, слободно од сваке царине:

600 говеда, која нијесу тежа од 300 кгр. по комаду;

20.000 оваца, коза, козлића или јагњаци; и

1000 квинтала сухог меса, званог „кастрадина“,

у колико се докаже, да су поменута стока и сточни производи црногорског поријекла.

Тај увоз, и ако је од царине потпуно слободан, везан је ипак на испуњавање сљедећих одредаба:

Власник живог, које се из Црне Горе извози у Боку, мора прије свега узети од надлежног капетана за свако поједино говече засебан сточни пасош, а за крд брава један укупни сточни пасош. Сувише потребно је лекарско увјерење, да у мјесту из којег се живо извози, није било за потоних 40 дана никакве сточне заразне болести и да је извезена стока потпуно здрава. А да би се то здравствено стање могло провјерити и од стране Њ. кр. аустријског марвеног љекара, увоз у Боку ограничен је само на три мјеста и на извјесне дане и часове.

Тако, стока, која се увози у царинско подручје у Котору, прегледиваће се од аустријског марвеног љекара сваког понедјелика од 2^{3/4} до 3^{1/2} часа по подне на Тројици, код финансијске стражаре; стока, која се увози у царинско подручје у Рисну, биће прегледана од Њ. кр. марвеног љекара сваке сриједи од 11^{1/2} прије подне до 12 на подне у Драгалу, код финансијске касарне; и,

стока, намијењена за увоз у царинско подручје у Будви, прегледиваће се сваког петка од 10^{1/2} до 11 часова прије подне у Брајићима.

Путни трошак Њ. кр. марвеног љекара као и његове таксе за преглед стоке плаћају сами увозници.

Горње се саопштава нашем трговачком свијету, нарочито нашим извозницима, ради знања и управљања, а коме би било потребно даљих упутстава, моћи ће их добити у управама царинарница: Никшић, Грахово, Његуши, Бар и Вир.

Број 3098.

Цетиње, 9. марта 1912. год.

Министар Финансија и Грађевина,
Ф. Јерговић.

Капетанским и општинско-варошким судовима

Потписатом Одбору стигло је неколико жалба, како од капетанских, тако и од општинско-варошких судова, да је награда, предвиђена чл. 15. „Упутстава за потраживање зајма код Државне Хипотекарне Банке“ за чланове процјењивачких одбора, како неки говоре, сувише велика, а како говоре други — сувише мала. Ушлећ овога потписати Одбор, као одговор и једним и другим, даје сљедеће објашњење:

При одређивању награде члановима процјењивачких одбора од сваке процјене, а не по дневницама, Одбор је руководио жеља, да би се тијем избјегла могућа одуговлачења од стране процјењивачких одбора на штету зајмотражиоца, а могућност за такве случајеве није искључена, особито кад се узме у обзир,

да су имања нашега сељака већином разбацана и један комад од другог знатно удаљен, те би се скоро увијек могло наћи разлога, да се неко имање по неколико дана премјера и процјењује.

Одбор зна и то, да има случајева, гдје се имања налазе на мањим одстојањима, те их је лакше и процијенити, али члан 15. Упутстава не искључује могућност, да у таквим случајевима поменути судови, у договору са кметовима и члановима процјењивачких одбора, регулишу ствар према мјесним приликама и по својој увиђавности одреде награду и мању од оне, коју тај члан прописује, али само вишу награду одредити не могу.

Ако пак сами састав процјењивачких одбора не одговара односним наредбама Министарства Правде од 16. фебруара 1912. године, број 348. и од 3. фебруара 1903. године, број 458, поменути судови имају се надлежним путем обратити, да се исти или попуне или измијене у смислу тих наредаба.

Број 130.

Цетиње, 8. марта 1912.

Управни Одбор

Држ. Хипотекарне Банке Краљ. Црне Горе

РАСПИС

свима капетанским и општинско-варошким судовима.

Установа Државне Хипотекарне Банке изискује неминовну потребу што *тачнијег и строжијег вођења заставних протокола*. Вођење ових протокола уведено је наредбом Великог Суда од 17. јуна 1897. године број 1056. Прилике још нијесу наступиле да би се могао ставити у дјелство раздио X. дијела другог Општег Имовинског Законика, па се до тада морамо служити досадашњим поступком при завођењу заставних уговора у заставне протоколе, али ово мора бити тачно и уредно.

Члан 10. правилника Државне Хипотекарне Банке прописује давање зајмова на непокретна имања само са интабулацијом (хипотеком) на првом мјесту. Значи имање на које управа банчина одобри зајам не смије бити раније никаквим заставним дугом оптерећено.

Употврди заставних уговора, које је управа банчина оштампала ради лакшег и једнообразнијег поступања, нарочито је овај услов истакнут ријечима „и да је *заведен на првом мјесту у Заставном Протоколу*“... Овим је у исто вријеме стављено у дужност капетанским и општинско-варошким судовима, који ће потврде вршити, да се претходно добро увјере да ли је дотично имање слободно од других дугова или да ли је уредно ослобођено ако је раније било таквим оптерећено. Нетачно вршење ове дужности имало би за посљедицу и материјалну и моралну одговорност надлежних власти.

Да би капетански и општинско-варошски судови могли избјећи ову одговорност и што тачније вршити своју дужност израђени су нови заставни протоколи, пагинирани и јемствеником, који је на корицама утврђен печатом Министарским прошивени.

Спроводећи вам ове протоколе наређујем:

1) да све будуће заставне уговоре у њему по досадашњем начину заводите;

2) да у досадашњим заставним протоколима заведете неопходно све досадашње заставне уговоре који евентуално још заведени нијесу, ако таквих код појединих судова имаде;

3) да све досадашње заставне протоколе чувате на једном мјесту, како би се при сваком конкретном случају из истих увјерили, да ли на дотичном имању постоји какав заставни дуг; и

4) Потпис на потврди мора бити читак и ову могу вршити само шефови дотичног суда а у њихову одсуство само лица која су законом као њихови заступници означена.

Управа Државне Хипотекарне Банке а и ово Министарство водиће строги надзор о тачном и уредном вођењу заставних протокола те ће у ту сврху почешће изазиљати нарочите комисије.

У исто вријеме наређујем свима капетанским и општинско-варошким судовима да ме у року од 15 дана по пријему ове наредбе тачно извјесте: колико се комада

заставних протокола код појединог налази; колико који садржи страница а колико уведених заставних уговора, као и о том колико је још у важности заведених заставних уговора у поједином протоколу.

Број 1299.

Цетиње, 9. марта 1912. год.

Министар Правде,
Заступник Министра Просвјете и Црквених Послова,
Мило Дожић.

Надзорницима и учитељима народ. школа

Опажено је, да успјех из многијех наставнијих предмета у нашим народним школама није потпуно задовољавајући и ако се то не би могло закључити из годишњих надзорничких извјештаја. Недовољан успјех на пријемним испитима за гимназију најбоље потврђује горњу чињеницу. На овим испитима примјењено је, да често пута код једних истих ученика постоји велика разлика у знању и правилном разумијевању појединих наставних предмета. Док се једни предмети добро и темељно знају, из других се нема ни најповршнијег знања. Једна таква појава не би се ни на који начин могла објаснити, кад се не би претпоставило, да сами наставници дају већу или мању важност појединим наставним предметима, те једне обрађују с великом пажњом и вољом, а друге занемарују или им недовољну и слабу пажњу обрађују. Такво схватање штетно је и у сваком погледу неправилно. Оно стоји у директној супротности са основним принципима васпитно-педагошке науке, према којој сви предмети у васпитној школи имају подједнаку важност у односу на врховни, васпитни циљ и практичне потребе живота.

Реализација морално-религијског карактера и практични циљеви живота захтијевају многострано знање и умјеће, коме се мора дати основ још у васпитној школи. Она је та, која има да развије у морално религијском правцу многостране тежње и многострано интересовање за све оно, што је добро, лијепо, корисно и целисходно, а то може постићи једино правилном и темељном обрадом свих наставних предмета. Занемарење ма ког наставног предмета имало би за посљедицу непотпуност у васпитању и основном образовању, које треба или посредно за живот да припреми, или да послужи за подлогу доцнијем општем и стручном образовању. Не гледајући на то, што би ученици у таквом случају за дуже вријеме или кроз цијело школовање осјећали извјесне недостатке, могло би се још и то десити, да се код многих ученика не развије баш она душевна страна на којој осјећају највише активности и енергије. Све те опасности лако се дају избјећи и отклонити, само ако народна школа његује све наставне предмете у оној мјери, како је то наставним планом и програмом предвиђено. Отуда се наставнички успјех мора цијенити према свима а не само према неким предметима. Повољан успјех из једног или два предмета не смије завести надзорнике, да вјерују, е је такав успјех и из осталијих предмета, него се о томе морају претходно увјеравати најозбиљнијим прегледом цијелог годишњег рада. Учитељски рад мора се темељно прегледати, а не само површно и летимично. С тога најтоплије препоручујем надзорницима, да учитељски рад цијене строго и савјесно, руководећи се при том једино обзирима правичности и реално постигнутим успјехом у школи. Овлашно или само дјелимично прегледање школског рада сматрају или као знак несавјесности или као знак неспособности за тај посао. Такве надзорнике одмах ћу уклањати са положаја, чим се о томе будем увјерио. Да бих могао добити такво увјерење, изаћи ћу са времена на вријеме нарочита стручна лица у поједине школе, која ће поновним прегледом учитељског рада моћи утврдити, са колико су савјесности и способности поједини надзорници вршили своје дужности.

Број 837.

Цетиње, 9. марта 1912. год.

Заступник Министра Просвјете и Црквених Послова,
Министар Правде,
Мило Дожић

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

— Његово Величанство Краљ Господар био је у недјељу на Ријеци, одакле се у сриједу по подне вратио на Цетиње, праћен генерал-анђутантом г. бригадиром Митром Мартиновићем, шефом дворске војне куће.

— Њихова Краљ. Височанства Краљевић Престолонаследник и Књагиња Престолонаследница у недјељу су отпутовали преко Ријеке, гдје су пробавили један дан, на Тополицу, одакле су се данас повратили.

— По повратку Својем из иностранства Његово Краљ. Височанство Краљевић Престолонаследник посетио је на Цетињу овдашњег бугарског посланика г. др. Н. Колушева да изрази Своје задовољство због особите пажње и љубави, којима је био, за вријеме Његова боравка у Софији приликом проглашења пунољетства Њ. Краљ. В. Књаза Бориса, предусријетан како на Двору тако и у народу.

— Његово Краљ. Височанство Књаз Мирко вратио се у четвртак из иностранства.

— Министарство Иностр. Дјела објавило је овај Церемонијал,* по којем ће посмртни остаци Њиховијех Височанстава Књагиње Зорке, Књажевића Андрије, Књагиње Милене и Књаза Ђорђа Карађорђевића, бити свечано пренесени у недјељу 11. ов мј. из породичне гробнице на Цетињу ради сахране у породичној гробници у Тополи, у Србији, и испраћени до црногорске границе: Ковчези са тијелима блаженоночивших покојника, пошто буду извађени из гробница, биће изложени у дворској капели, гдје ће преноћити. Свештенство ће цијелу ноћ код њих читати молитве, а војници држати стражу. У недјељу у 9 часова прије подне биће служен у дворској капели парастос за покој душа покојника. Чиновдјејствују Његово Високопреосвештенство Митрополит Господин Митрофан и Њ. Пр. Епископ Захумски Господин Кирил са свештенством. Парастосу присуствују: Узвишени чланови Краљевског Дома, нарочити изасланик Његовог Величанства Краља Петра, дипломатски кор, Краљевска Влада, војни и грађански великодостојници са госпођама и чиновништвом, председник општине с одбором. Пред црквом једна че-

*) Напомена: Случајном омашко у церемонијалу, који је био објављен у засебним плакатима, биле су изостављене тачке, које одређују мјесто нарочитом изасланику Њ. В. Краља Србије.

та војника са војном музиком на челу одаје почasti. Одијело пуна парада са знацима жалости. По свршеном парастосу ковчега са тијелима покојника износе из цркве уз припомоћ официра и постављају их на спремљена кола пред црквом: један члан Краљ. Дома, нарочити изасланик Њ. Вел. Краља Србије, посланик Србије на Цетињу, председник Краљ. Владе, председник Државног Савјета и Министар Иностраних Дјела. Чим ковчези буду изнесени, звона звоне са свијех цркава. Са Табје почиње почасна топовска паљба од 21 метка. Пред црквом постројена војска одаје прописне почasti. Спровод се креће овијем редом: крст, одред војника са војном музиком на челу, која свира посмртни марш, ђаци свијех пријестоничких школа са наставницима и наставницама, пјевачка друштва, господин епископ Кирил са свештенством, ковчези са тијелима покојника, око којих са десна и лијева војници; чланови Влад. Дома, нарочити изасланик Њ. Вел. Краља Србије, дипломатски кор, Краљевска Влада, председник општине са одбором општинским, војни и грађански великодостојници са госпођама и чиновништвом, грађанство и народ. Извише талијанске легације кратки помен. На Његушима дочекаће спровод свештенство са мјесним властима и народом. Биће учињен кратки помен. До границе од Цетиња пратиће посмртне остатке: одређени чланови Владалачког Дома и нарочито изасланство. Спровод се кроз пријестоницу креће од дворске капеле поред Биљарде, испред Краљеве Двора, Катунском Улицом, и испред Талијанске Легације. За вријеме парастоса у цркви и пролаза посмртне пратње кроз пријестоничке улице имају све трговине и јавне радње бити затворене. На дан спровода у знак жалости имају на свијема државним надлештвима бити истакнути барјаци на по копља.

— Приликом атентата на италијанског краља г. г. чланови дипломатског кора на Цетињу уписали су се у књиге Њихових Величанстава Краља Господара и Краљице.

— Председник владе г. др. Томазовић примио је од председника краљ. талијанске владе г. Ђолитија веома срдачну телеграфску захвалност на честитку од стране наше владе поводом неуспјелог атентата против живота Њихових Величанстава Краља Виктора и Краљице Јелене.

— Г. потпуковник Поповић данас стиже на Цетиње из Србије да прихвати посмртне остатке покој-

них Карађорђевића са Цетиња и да их допрати до Биограда.

— Г. Славо Рамадановић, маршал Двора, вратио се са одсуства на Цетиње.

— За нашег дипломатског заступника у Цариграду одређен је г. Петар Пламенац, који је нашу државу до сада заступао у Скадру, а на његово мјесто одређен је г. др. Иво Јовићевић, секретар друге класе министарства иностраних дјела.

† Виљем Мрштик

чешки књижевник

Као што смо јавили, умро је у Дивачих у Моравској прошле суботе одлични чешки приповиједач и критичар Виљем Мрштик, прорезав у часу душевне поремећености бритвом вратне жиле. Покојнику је било једва педесет година, те је у своје вријеме — нарочито осамдесетих година, кад пада први његов литерарни рад, и половицом деведесетих година, кад пада иступ чешке Модерне, — много свраћао на себе пажњу. Но трагика је његова била у томе, што се није знао смирити. Лако се по свом доста немирном темпераменту подавао страним европским литерарним уливима, али само тренутно, да се и опет од њих одбије и пође управо супротним правцом. И тако се код њега јасно опажају од најмлађих дјела утицаји Бајрона, па онда Золе, чији му је експериментални роман еванђељ, да се онда опет сасвијем преда у руке руског реализма. Само што су његови типови увијек за један ступањ огромнији у димензијама од својих узора, па би могли у Мрштика говорити управо само о хипербајронизму, хиперзолизму итд. Средио се није до свог посљедњег часа, које је провео далеко од варошке буке, у малом моравском мјесту радећи литерарно доста мало и бавећи се вртом и пчеларством.

У чешкој литератури остаће Мрштик по карактеру претежних својих дјела као типички натуралиста. Али натурализам не бијаше му само теоретско гесло, већ изражај његовог унутрашњег живота. Био је човјек ријетких инстинката, који привлачио к земљи и природи, и за то је најбоље разумио ове животне појаве, што су показивале зависност човјека од земље. И премда се више пута предавао неком претјераном идеализму, остао је у суштини материјалистички мистик. Осјећао је, како људско биће расте из рођене груде и како природни упливи ормирају њезин развој. У студију природе уносио је јасан поглед сликара, њежну љубав окаснилог Русовца и готово неку нову реликвију, проповиједати, да је служба природи посвећена. А управо ови описни, сликарски моменти у његовим дјелима учинише га мајстором своје сврхе. И данас се већ формулира његово значење за чешку литературу тако, да је он чешкој прози дао боју, трептаје свијетлости, дрхтаве сунчеве зраке, једном ријечи дао јој је неке толико покретне сликарске важности. У прво доба стварања волио је Мрштик *plein air*, сликање широким потезима киста, жарко плаветило топле зоре, химнус земљи и сунцу. То су његове „Приче Маја“ и „Слика“. Касније се приклања неком повјерљивом и њежном идилизму, те избира из приро-

де интимна затишја, радости сретне обитељи, прислушкује како трава расте и како цвијет пупи. Овамо спадају његове „*Knihu cest*“ и „*Zlate nití*“.

Мрштик најбоље разумије оно раздобље људског живота, докле човјек тијесно зависи од природе и док култура не прекорачи ову темељну мјеру. За то је он прије свега јесеник младости. У „Мајској причи“ опјевао је два вјечно заљубљена и наивна дјетета, Рушу и Јеленку, који живе са шумом и њезиним чарима у тако тијесној вези, као што на пр. сридаћ и срна. Једини пут у литералном стварању подиже се до трагичне висине, кад је у роману „*Santa Lucia*“ у зловском коралу зашпевао о охолој љубавници, Прагу, и моравском студенту Јордану.

У посљедњој својој композицији, једном необјелодањеном још роману, описује одисеју студентских усуда. Његови дјечаци и момци, цурице и љубавнице инстинктивна су бића, која се без размишљања предавају заводљивој музици крви. Умирају правилно онда, кад живот постаје комплициранији за људе њихова кова.

Али он је нашао још једну форму зависности човјека с природом: вјеровао је у народ као у персонифицирани принцип јединствености са земљом. Попут других Русоваца био је и Мрштик обожавац народа, кога је у душу познавао. У народу нарочито словачком, понут динога сликара Јоже Упрке, љубио је више ону његову непосредну виталност, његове енергичне и гдјекада јуначке гестове, његов инстинктивни понос и племенску монументалност. С братом својим, такођер списатељем Алојсом, написао је неколико књига из народног живота. То су приповијетке „*Bavlnakovy ženy*“ и драма „*Маруша*“, која је сретно прошла и бечку позорницу. Боља је књига словачких новела „*Сцена*“, што ју је написао сам покојни Виљем.

Али кад се човјек откида од природног и првобитног свог средишта, кад се прости инстинктивни живот мијења као посљедица новог интелектуалног живота, кад друштвени и морални саобраћај постаје изложенији, — ту натурализам издаје Виљема Мрштика. — Његов Праг, пред којим као погажени црв лежи студент Јордан, није продукт културног поимања и читава слика подсећа силно на париске Золине романе. Мрштиков одлучни бој против „*bestia triuphads*“ није био промишљен, али се може рећи, да га је Мрштик осјетио.

У читавом свом интелектуалном и литерарном раду није био Мрштик ни једнак ни досљедан. Од одушевљенога присталице силног друштвеног реформног натурализма постаде тумач и проповиједник руског реалистичног романа, касније се загријава за енглеску прозу да коначно постане пролагатор онога, што називаше добром традицијом народне чешке литературе. Чешка литература захваљује му пријевале најбољих дјела Толстоја, Гончарова и Гаршина, као и познавање Писемскога, и то што је упозорио на Доброљубова као на критички узор.

Његова књига епистола, чежња, инфектива и уздаха „*Pia desideria*“ потврђује да Виљем Мрштик, човјек натуралистичког инстинкта, није био критичног духа. Дјеловали су на њ најјаче његов француски учитељ, сликовити материјалиста Зола и руски, строги илузиониста Писемскиј не дајући му додуше себе,

тост те купопродајне признанице, прва ће осуда уништена бити.

Првак Цамиди рекао је, да по Шеријату има неких случаја гдје се, послје изречене пресуда не може узети у обзир тужба против оптужбе. На примјер, кад би суд за једно извјесно право, донио пресуду на закону основану, и послје овакве пресуде оптужени изјави, да је тужитељ прије оптужбе признао био, да у њега нема то право, ова његова изјава неће се узети у обзир.

О изабраном приватном суду.

1) За имовинске давије дозвољено је поставити приватног судца.

Како онај који изабере приватног судца, тако и приватни судца мора бити паметни и пунољетни; а судца треба да се способан за суђење.

2) Осуда изабраника биће ваљана и извршљива само погледом на оне двије странке које су њега поставиле и погледом на онај предмет за који су га поставиле а не може се та осуда проширити на друге послове.

3) Као што могу обје парничне странке изабрати за ријешење њиховог спора само једну особу, тако могу и више њих изабрати. За ријешење, ако се изабраници не сагласе, међема ће од своје стране поставити још једну особу, који ће порадити да се спор у сагласју осуди.

4) Кад буду више изабраника, при доношењу одлуке, треба да су сви једногласно за ту одлуку, јер са већином гласова донесена одлука нема ваљаности.

ПОДЛИСТАК

ЦРНОГОРСКИ И БОСАНСКО-ХЕРЦЕГОВАЧКИ МУСЛИМАНИ И НАДЛЕЖНОСТ ШЕРИЈАТСКИХ СУДОВА

О осуди, изреченој у одсутности оптуженога

1. Кад би једна особа оптужила једну другу особу, Кадија ће извијестити оптуженога, да га је та особа за извјесну ствар оптужила; те да ће се у означени дан та оптужба узети у поступак и да се позива да у тај дан дође у међему. Позивница предаће се лично оптуженоме или ће му се предати на кућу. Ако овај без икаква законска оправдања не хтјене доћи у међему, нити пуномоћника послати, биће под морањем доведен.

2. Ако пак не буде могућности да се оптужени к суду доведе, на захтјев тужитеља, упутиће му се поново позивница, у којој ће му се ставити до знања, ако суду не пристуни, да ће суд испред њега једног заступника поставити, па да ће у присуству тога заступника саслушати тужбу и доказе тужитеља и прогласити осуду.

Ако тужени ни онда не дође к суду, нити спреми свог пуномоћника, суд ће испред њега поставити једног човјека као заступника, да његова права брани, па ће у присуству тога браниоца саслушати и потанко испитати тужбу и доказ тужитеља, па ако се покажу истинити, прогласиће осуду.

3. Проглашена осуда, која је на горњи начин донесена, има се доставити оптуженику.

4. Особа, против којег је донесена пресуда у њеном одсуству, ако би послје проглашења пресуде подигла тужбу с којом хоће да побија ту пресуду, суд ће ту његову тужбу прегледати, па ако се увиди да је ваљана и способна, узмеће се у поступак и по свршеном исљеђењу донијети друга пресуда, с којом ће се прва пресуда уништити.

Ако ли се та особа не послужи тужбом за побијање, или послужи, али та тужба није ваљана и способна за побијање изречене пресуде, онда ће се пресуда, која је у одсутности ове особе (а у присуству од стране међеме постављеног њеног браниоца) проглашена, потврдити и извршити.

О извијају тужбе послје осуде.

1. Сагласно одредбама шеријата, кад је једна давија пресуђена и кад су услови и разлози те пресуде јасни и документи, таква давија не може се више поновити.

2. Кад би осуђени, за пресуду која је већ проглашена, изјавио да није донесена сагласно прописима шеријата и због тога да на исту неће пристати, и наведе неколико разлога с којима хоће да побије ту пресуду, суд ће, у таквом случају, ту пресуду простудирати, па ако нађе да је на закону основана, као такву и одобрити. Ако ли пак нађе, да иста није

на закону основана, исту ће уништити и спор поново ислиједити и ријешити.

3. Онај који не пристане на пресуду шеријатског суда, на основу закона има право апелирати.

Апелирања изјава са пресудом и сви односни списи имају се упутити на надлежно мјесто, гдје ће се, по реду, све проучити и прегледати, па према горњој тачки: или одобрити или уништити; а може и преиначити пресуду или наредити да се за извјесне околности дослиједи давија. Сви списи послје пресуде имају се повратити на шеријатски суд.

4. Са законитим разлозима, тужба се може и прије и послје проглашења пресуде побити.

На основу тога, кад би особа, која је осуђена, навела оправдане разлоге, којима се може побити тужба тужитеља, и затражи да се понови давија, суд ће у присуству тужитеља (у чију је корист била донесена та пресуда) саслушати и испитати те разлоге и поново ријешити давију.

На примјер, ако би неко тужио и доказао, да је једна куће, која је у посједу неког другог, припала њему насљедством иза његова оца, па би суд ту кућу њему прсудио, па би послје тога осуђени изишло казану куповицу, која има потпуну моћ доказа, и која изрично доказује, да је отац тужитељ за живота свога пролао оцу туженика, суд ће преслушати тужбу оптуженога у чијем се посједу налази та кућа, и у случају доказа његове тужбе односно ако се докаже истини-

него потенцирајући његове најбоље инстинкте.

Мрштикова неспособност да завлада материјал интелектом, да умјетнички свлада вријући инстинкт и сама себе, проузроковала је и његове само половичне драматске успјехе. Његово дјеловање у том смјеру од „Госпође Урбанове“ преко „Марише“ све до његових драма, што необоједођене и неприказиване остадоше у његовој оставини, показују нам јасне развојне скокове.

Као што смо већ прије споменули, приклонили се половином деведесетих година покојни Мрштик чешкој Модерној. Он чак потписује и познати манифест Модерне 1895, али с њом упоредо није ишао никада. Чак у исто вријеме он и зазива бурне бојеве о стварима, које у онај час нијесу у Чешкој апсолутно никога интересовале и које нијесу биле ни од какве важности.

Хтио је тиме у неку руку показати своје незадовољство према садашњим приликама и своје радикално схваћање а у другу руку олет као извинити се за свој модернистични иступ. Касније се повлачи у Моравску, гдје још неко вријеме мучно полемише, а онда се примирује као пријатељ моравских конзервативаца и официјелна величина, коју почињу славити и клерикалци. — То је међутим трагика несређеног човјека, кога су прилике гониле на скокове, којих можда у нормалним приликама не би било.

Мрштикова смрт изненадила је чешку јавност. У недељу у јутро, дакле кад је Мрштик већ мртав лежао, примио је драматург „Народног Ђивадла“, Јарослав Квацил од Мрштика писмо, у ком се жели с њим споразумјети ради своје најновије драме, што ју је недавно управи овога позоришта предао. Исто тако је још прије неколико дана преговарао с једним прашким издавачем о издању свога новог романа „Зумржи“.

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

Тридесет шаливих прича. Петар О. Стијачић штампао је у засебној књижици тридесет шаливих прича из српског народног живота у Босни, Херцеговини, Црној Гори и Далмацији. Књига је штампана у српској штампарији у Њу-Јорку и износи тридесет страница малог формата. При скупљању ових прича, како Стијачић у предговору вели, нарочито се држао тога да штампа само оне, које нијесу до сад нигдје штампане. Цијена је књижице 10 центи.

Никшић и Лазар Пециреп. Андрија М. Луђурић из Никшића објављује, да је изразио стогодишњу историју Никшића, и историју познатог херцеговачког харамбаше Лазара Пецирепа, те је дао у штампу. Књига ће изијети до 300 страница и биће подијелена на два дијела: у једном ће бити историја Никшића, а у другом Лазара Пецирепа. Претилату прима писац до 15. априла о. г., а цијена је књижице 2 перпера, док ће продајна цијена бити већа. Имена повјереника штампаће се на крају књиге, а уз то ће имати 10% било у књигама било у новцу.

Д'Анунцијев роман „Мона Лиса“ Гласовити pjesник Gabriele D'Annunzio ради сада на једном роману, коме је главно тежиште украдена слика Ђоконда, Мона Лиса, из музеја у Лувру. Белгијски лист „L'Intransigent“ сазнаје да тај нови роман носи наслов „L'uomo che la rubato la Gioconda“.

- 5) Избраници, ако су овлашћени, могу и друге особе поставити изабраником.
- 6) Избраници, ако су одређени за извјешно вријеме, њихова служба, чим то вријеме прође, престаје важити.
- 7) Прије изречене пресуде од стране изабраника, парничне странке могу лишити своје избранике, једино Кадџија ако има овлашћење, кад би потврдио којег од изабраника, такви не може лишен бити, јер се он сматра заступник Кадџије.
- 8) Осуда изабраника јесте извршљива за оне који су њих изабрали. Зато, ако ови по прописима и правилима донесе своју пресуду, ниједан од парничара не може апелирати.
- 9) Осуда изабраника, ако се поднесе Кадџији на одобрење, ако буде на основу закона донесена, као такву и потврдиће иначе уништити.
- 10) Кад би једна особа, која није избрана за изабраника, на основу закона ријешила један спор између странака, па би ове на то пристале, такво ријешење, у овом случају, биће за њих извршно.
- 11) Изборници, који буду одређени, да између парничара помириљивим начином односно нагодбено ријеше дотични спор, па ови, по прописима закона о нагодби, то ријеше, обје парничне странке морају у остати при том ријешењу.

М. Карађузовић

(Наставиће се)

да“ (Човјек, који је украо Ђоконду). У роману се слика враћа натраг музеју, али не више стара слика, него један фалсификат. Како је у животу, тако је и у роману: Мона Лиса била је и остаје изгубљена.

„Босанска Вила“ Изишао је 4. број „Босанске Виле“ са овим садржајем: стихови: Драгутин Дамјанић, Жеља. — Ст. П. Бешевчић, Ми. — Дим. Митровић, Повратак звијездама. — Ј. С. Махар, Листићи из дневника (у прози), с чешког Д. Боснић. — Петар Кочић, Суданија. — Светозар Ћоровић. Кошчије: махалска чесма. — Максим Горки, Читалац, с руског В. Ћ. — Уводни чланак: Др. Свет. Стефановић. Неколико општих напомена. — Различити чланци: Аугуст Стриндберг, Љепота и Символика људског тијела. — Срп. нар. pjesме: Освета Мргуда Маркишића-Ђуричковића, забиљ. Ђ. М. Драговић-Ђуричковић. — Листак. „Босанска Вила“ излази у Сарајеву два пута мјесечно сваког 15. и 30. Цијена је на годину 8 круна. Ђаци, учитељи и подофицири добијају лист за 6 круна, а сељаци за 4 круне.

Љетопис Матице Српске. Год. 1912 изаћи ће шест књига Љетописа Матице Српске (књ. 285, 286, 287, 288, 189, 290), свака ће имати око 7 табака (свега 42 табака). Цијена је Љетопису за ову годину за Аустро-Угарску К 6, за Србију, Црну Гору и остале земље К 8, поједина свеска засебно строји К 1:50. Претплата се шаље уједанпут Благјаници Матице Српске Нови Сад (U, vidék Hongrie). Члановима Матице Српске и претлатницима дато је на знање: Због познате проневијере главна скупштина је прошле јесени наредила да се цијело имање Матичино изнова прегледа и инвентари. Како оваки посао иде споро, могао се предлог за прорачун Матичин саставити тек у марту 1912; без прорачуна, пак, није се могао установити ни годишњи програм Матичиних издања. Стога се и 1 свеска Љетописа за ову годину закаснила. Остале ће свеске изаћи уредно свака два мјесеца. Прорачун за књиге за народ и књиге Матице Српске моћи ће коначно установити тек ванредна гл. скупштина, која ће се држати овога прољећа. Онда ће се објавити и програм ових књига. — Штампана је и ових дана ће се разаслати члановима Матице Српске и претлатницима 285. књига Љетописа с овом садржином: Приступ новог уредника, Тодор Пустинак, од Милана Будисављевића, Скитница, од Милете Јакшића, Стогодишњица прослава Д. Обрадовића, од Тихомира Остојића, Ко је судио и вршио духовну управу у Карловачкој Митрополији од постанка јој до данас, од Милутина Јакшића, Друштво Просвјетивања, од Ђ. Грујића, Позоришни преглед: Глосе на рад Народног Позоришта у Новом Саду у сезони 1911/12, од Тихомира Остојића, Књижевност: Оцјене и прикази: о књижевном језику, од Радивоја Врховца, Антологија новије српске лирике Богдана Поповића — д-р Ј. Скерлић, Пјесме А. Шантића — Ваца Стајић, G. Marcoscchia, La leggenda di Diocleziano — д-р Ј. Радонић, С. П. Розанов, Теодосијево Житије Св. Саве — д-р Н. Радонић, Ст. Новаковић, Немањинске престолице — д-р Ј. Радонић, Биљешке: Наука и књижевност, Друштвена питања, Народно просвјетивање, Гласник: Први југословенски састанак за оперативну медицину — д-р С., Стогодишњица Димитрије Деметера — д-р Ђ. Шурмин, † Мита Топаловић — Пера Коњовић.

Уз ову књигу Љетописа иде 1 свеска „Рада и именика Матице Српске“.

Прерада метала. Радивоје Вукићевић, свршени ученик војно занатлиске школе у Крагујевцу, у Србији, штампао је књигу „Прерада метала са разним прорачунавањима“, коју је намијенио млађим занатлијама — прерађивачима метала — да би им припомогао да се упознају са оним радовима и прорачунима, које је иначе у радионицама теже научити без нарочито за то школа. Уз разне таблице налазе се и пригодни цртежи ради допуне текста. Књига износи 10 штампаних табака и цијена јој је 2.50 перпера. Како је писана лаким и разумљивим стилем, то је сваком приступачна, а нарочито занатлијама, те је препоручујемо сваком ко се бави прерадом метала или га тај рад интересује.

Први муслимански драматичар. Концем прошлог мјесеца прославио је муслимански свијет стогодишњицу рођења свог великог и првог драмског писца Мирзе Фатоли Ахумбова.

Мирза Фатоли родио се у Нуху 1811. г. Родитељи су му врло рано помрли, те га узе на васпитање дједа му Хаџи Ахумда. Жеља је дједина била, да од малишне, кога је веома волио, направи доброг и ученог мулу, за то Мирзу пошље у Јелисаветопољ једноме своме пријатељу, који је био веома учен богослов.

Али је било суђено, да не буде како је дједа желио. У Јелисаветопољу упозана се Мирза Фатоли са чувеним персијским pjesником Мирзом Сафијем. Друговање с овим pjesником филозовом потпуно је

промијенило његове погледе о животу и Мирза Фатоли, дотада строг оријенталски схоластик, напусти богословију.

Год. 1834. у својој 22. год. ступи као тумач источних језика код грузинског гувернера барона Росена. Све своје слободно вријеме посветио је учењу философије и руске литературе и за кратко вријеме постао је, како су сви мислили, најумнији муслиман свога доба. У служби преводиоца и тумача остао је све до своје смрти. Умро је 1878. год. у Тифлису, гдје је и сахрањен.

За живота га је врло волио и потпомагао Кнез Воронсов. На кнежеву иницијативу написао је Мирза Фатоли своја дјела, у главном комедије, које су му дале славу оца мухамеданске драме.

Готово сва његова дјела преведена су на модерне европске језике, гдје су нашла на веома топао пријем.

НАРОДНО ЗДРАВЉЕ

Поврће и воће као храна

Човјечије тијело треба такву храну, у којој у довољној долицини воде има минералних састојака, јер су ови потребни за старање крви и образовање костура. Ако из хране не доспијева довољна количина ових састојака у крв, онда постају многе болести, слабости живчаног и мишићног система, поремећаји у размјени градива. На жалост медицина још се врло мало обзира на непобитну истину, да поред гвожђа треба да се примјењују и друга градива, која чине темељ за стварање црвених зрнаца. Стога вјештачки препарат за исхрану, који се против малокрвности и крвне раслабљености дају, имају већином слаб успјех, јер се при састављању истих главно старање обраћа махом на садржину азота, мјесто да се исто толико побрине и за минералне састојке.

Анализе физијолошке хемије износе неопориву истину, да црвена крвна зрнаца, поред гвожђа, имају још и креча, калијумових и натријумових соли, магнезије, фосфата и сумпора. Даље је доказано, да се ове за човјечије тијело неопходно потребне минералне соли налазе нарочито у воћу и поврћу и, што је особито важно да се истакне, оне прелазе неопредно у крв и дају тијелу најбрже, потребне му минералне састојке. Стога се не може довољно препоручити, да се дједи даје што више воћа и поврћа у храни, јер им је она далеко потребнија, но којекаква вјештачка преправљена брашна и слаткиши, сирупи и шећер. И за одрасле је то најздравија и најподеснија храна. Ситно тијело, употребом воћне хране и поврћа, постаје здравије, снажније и издржљивије. Ако оно у младости не добија довољно минералних састојака, онда се развија слабо, пати од малокрвности и дјецу и омладину кљукају разним лијековима с гвожђем, арсеном, кречним фосфатом и т. д. Али ријетко кад имају сва вјештачка средства какав успјех. Много се прије малокрвне особе и бљедућава лица излече обилатом употребом воћа и поврћа. Та храна јача и живчани систем и повећава рад живца а како ово јачање трајно утиче и на дјелатност мозга, то је и из овог разлога једење воћа и поврћа и сваком одраслом препоручљиво.

Сок нпр. од јабука и крушака, садржи велику количину градива која хране и снаже: калиума који снажи крв и срце, фосфорне киселине и креча за живчани систем, који у исто доба служе као материјал и храна за косу и за жуч; силицијумне киселине, као средства за развијање зуба и косе. Велику количину гвожђа налазимо у шљивама, огрозу, јагодама, а у малој количини у јабукама и крушкама.

Из овога излази да је воће — као и поврће — као храна за дјецу и за одрасле неопијењене вриједности и како јединица воћа и поврћа свакоме даје могућности, да без тешкоће набави и за зимницу приреди и припреми, довољну количину ове најбоље и најприродније хране, то сваки домаћин и домаћица чине неопростиви гријех, ако се њима не буду у што већој мјери служили на трпези свога дома.

Музика као лијек

У најновије вријеме покушавало се да се музика употреби као лијек, и резултати су врло успјели. Изгледа, да се помоћу музике нарочито успјешно може лијечити узетост појединих дијелова тијела. У један лондонски завод за лијечење масажом и електрицитетом довели су једног шестогодишњег дјечака који је имао десну руку потпуно узету, непокретљиву. Разумије се, да су одмах употребљени и масажа и електризирање. Али да би дијете прекратило вријеме, дали су му једну трубу. Дијете као дијете поставило је себи идеал, да буде трубач, и почело је чинити приличне напоре, да десном руком држи трубу, и ови чести гимнастички покрети толико су раздрмали мишиће,

да је пошље дужег времена рука оздравила. Овдје је музика била непосредан лијек, али главни, јер је стално могла држати пажњу дјетињу, а при томе му дати сталну енергију. Овај случај покрећу је лијечнике те болнице, да покушају са примјеном те музике као лијека и на другим, сличним болесницима. У заводу је била једна трогодишња дјевојчица, којој су обје ноге биле узете. Лијечење масажом и другим познатим начинима није показивало неког нарочитог успјеха. Онда су почели тјерати дјевојчицу да „маршира“, при чему је неко свирао на клавиру један жив, врло ритичан марш. Они би дијете посадили на ниску клупицу и звали га, да корача; музика је изазивала вољу за марширањем и дијете је прво с тешком муком, а послје све лакше и радије корачало. Послије извјесног времена позитивно се знало, да ће оздравити. Оснивачица овога завода, мис Хауторн, каже, да и најнестрпљивији болесници под утицајем музике постају стрпљиви и добијају енергије више, но што би је могло икоје друго средство дати. „Ми им тако дамо пут, на којему ће се излјечити, а они послје сами радо иду тијем петем“, каже ова предузимљива жена.

Најзанимљивији и најневјероватнији од свијех случајева је оздрављење једне мале дјевојчице, које су још прије три године одбиле све болнице и сви заводи за лијечење узетости, јер се неће моћи излјечити. Дјетету су биле узете десна рука и десна нога; извјесни грудни мишићи и језик били су тако узети, да је дијете могло изговарати само неколико несвесних ријечи. Али музика је на њу јак утицала. Почело се са вјежбањима у пјевању. Да би чисто испјевала тон, дјевојчица је морала чинити такве покрете, који су полузете мишиће чинили еластичнијим, лабавијим. За лијечење ноге и руке били су узели једно звонце, којим је дијете звонило болесном руком по такту музике и једна дрвена дашчица, привезана за десну ногу, којом је дијете ударало по такту о под. Дјевојчица је сада излјечена; а случајно се десило да има одличан глас, који се вјежбањима доста школовао.

НАРОДНА ПРИВРЕДА

Виноградарске задруге

Виноградарство је једно од најкориснијих и најрентабилнијих грана економије. Свуда тамо гдје њихова лоза може успјевати ниједна од културних биљака не може је замијенити, нити бољу корист дати.

Наша је земља подесна за гајење нове лозе скоро сва изузев неких мањих крајева, који нијесу ни иначе за скоро никакву културу.

Колико је та привредна грана корисна и рентабилна по народ најбољи је доказ само брзо засађивање винограда на америчкој подлози. Јер нигдје није виноградарство тако брзо обновљено него код нашега народа, — код народа, који по својој конзервативној нарави не прима баш тако лако никаквих новина, а нарочито у привреди. Само очевидна и сигурна корист од винограда учинила је, да се врло лако склонили на то, да предузме доста скупу регенерацију винограда на америчкој подлози и да се прими доста комплициране и савјесне обраде тих винограда, који ови по својој природи изискују.

Виногради су већим дијелом обновљени. Што више у неким виноградима и увећан је број хектара под виноградима, него што је био прије. То повећање производње грожђа задаје нам бригу, како да се добро уновчи, јер у годинама када виногради добро бербе скачу опет абнормално цијене грожђу и вино. Требало би дакле наћи некакав регулатор, који би овакве нагле опрјеке изједначавао. Када се то рјешава ваља имати на уму и посебне особине природа америчке лозе, као и опет с друге стране захтјева, који се од стране потрошача стављају.

Мора се на име признати да грожђе са америчке лозе и много случајева не може дати толико постојећег, колико је давала стара домаћа лоза. Једно због своје бујности и веће родности (количина шећера се по разу дијели), а друго и због самога начина обраде. Нема више оних „стarih лoмoвa“ и чоко-та, који се „развале“ родом и свака лоза невезана засебно носи грозд. Саданом културом — везивањем лозе уз притку — дотјера се све грожђе у гомилу, па оно не може тако лијепо сазријети, као прије. Споља је зрело а унутра чисто зелено. Осим тога за кишних јесени онако у гомилу збијено грожђе лакше гњије и трне и пропадне, јер не може сунце и вјетар одагнати ону росу на стога труне.

Па и сама наша потрошачка публика промијенила је укус. Грожђе се тражи посебне врсте, које често нијесу толико за јело, колико за гледање, а нешто се промијенио и укус за вино.

Сада се траже вина бистра, ишчишћена и правилно одњегована, што виноградар најчешће није у стању да учини сам. Увијек ће му недостајати било подрума, било справа или судова, а најчешће са-мога знања, јер за правилно његовање вина неопходно је потребно разумијевање и знање тог посла, што сељаку не може бити приступно из пуно разлога.

Тога ради се свуда у паметном свијету посао око производње вина и дијели на два дијела: на виноградарство у ужем смислу и на подрумарство. И док код првог дијела, гдје већином сама природа чини своје, могуће је и најгорем сиромашу да производи грождје на својој земљи, дотле код другог дијела, гдје се тражи извјесно техничко знање, то самац виноградар просто није у стању да учини. За тај посао треба велики капитал и знање, спрема.

Но у тому се даде наћи лијека и на-лази се другдје у свијету у оном истом, што је и у другим гранама и звањима помогло, гдје је сам појединац био не-моћан да нешто учини. То је задругар-ство.

Што самац винограда не може да било с којих разлога, то удружени постижу лако. Виноградарске задруге, основане оне ма на најједноставнијем принципу, који ако неће да полази никуд даље, може удруженим мањим виноградарима да бар скине с врата ону другу задаћу, што је виноградарство доноси: подрумарство. Јер појединци, мањи виноградар, нити имају спрему нити имају за то средства, да проводе сву нужну манипулацију, што га данашње прилике усљед регене-рације винограда на америчкој подлози изискује, то они удружени намјештањем једне у овом послу силе, уз минималне издатке могу да проведу. Исто тако по-јединац виноградар ријетко је у могућно-сти да добром пивницом задовољи нај-примитивније захтјеве, што га данас виноградарење изискује, док удружен може овом захтјеву одговорити најриго-розније.

То је први степен удружења наших винограда, који је проведљив и без ичије помоћи и без великих трошкова.

Не ваља поћи даље. Данас већ није довољно продуцирати само добро вино и добро га смјестити, већ ваља рачунати и са трговичком страном овог питања. Ваља тражити начина, како да се овај добар природ што боље уновчи. Јер онда ће тек виноградару његов труд и брига бити надокнађена. Богаташу и трговцу на велико нико не прави векиких сметња, јер он већ зна путеве, односно има сред-става помоћу којих ће се их наћи, којима мора да пође, да своје продукте што боље уновчи. Он осим тога може да ра-чуна и са спекулацијом, јер га брига за дневни живот не гони, да мора баш да-нас своје продукте продати макар и уз ниску цијену, знајући, да би их касније могао много боље уновчити. Мали вино-градар па ма био и задружен не може са свим овим да рачуна. Тек денекле. Ту може да помогне и опет — задругарство, али у оном већем стилу. Ове омање за-друге ваља да се задруже у централу, која има задаћу више да се брине за ову трговачку страну читаве ствари. Централа има задаћу да прави рекламу, да тражи кредит и предујмљује појединим виногра-дарима новац на њихове продукте итд.

На томе би требало и код нас пора-дити.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Примљен у поданство. Ријешењем г. Министра унутрашњих дјела од 5. ов. мјесеца, број 1841, примљен је у црно-горско поданство Стево Т. Греговић, правник, родом из Кастеластве, у Боки Которској.

Прилози потпорном друштву. Срп-ском академском потпорном друштву у Загребу приложили су: Црногорска Бан-ка Цетиње К 60 и тиме се уписала за члана утемељача овога друштва; г. г. Нико Татар, К 10; Марко Врбица К 6. и Ристо Поповић К 5. Управа овог друштва на-да се, да ће племенити прилагачи послужити као примјер свима нашим родољубима тим прије, што је ово друштво једино академско хумано друштво, које се бори са много тешкоћа помажући и издржа-вајући 20 најсиромашнијих Срба акаде-мичара. Племенити прилагачи и пома-гачи наше сиромашне омладине нај-срдачније се захваљује управа српског академског потпорног друштва.

ТЕЛЕГРАМИ

Турин, 4. марта. — Јуче су сту-денти универзитета импозантном манифестацијом протестовали про-тив извршеног атентата. Поход се зауставио пред консулатима њемач-ки и аустро-угарским, гдје је, бурно поздрављајући, тражио да се истак-

ну заставе обију држава, што је и учињено усред најживљег одо-бравања.

Рим, 4. марта. — Краљ је на-именовао Амељиа Ђенерал-лајтнан-том због ванредних заслуга на бојном пољу приликом скорашње битке код Бенгазија.

Берлин, 4. марта. — Цар је усво-јио оставку, коју му је поднио ми-нистар трезора Вермут, и на његово мјесто наименовао Куена.

Берлин, 4. марта. — Шенуа је послјије подне посјетио Бетман Хол-вега и у вече отпутовао за Беч.

Петроград, 4. марта. — „Вјесник“ побија протурене вијести односно размјештања трупа у кијевском вој-ном округу и других мјера, које би дале повода да се мисли о каквој тобожњој дјелимичној мобилизацији трупа у југо-западним провинцијама.

Таганрог, 4. марта. — У рудо-копу Италијанка усљед јаке експло-зије много је радника погинуло. Досад је извађено 59 љешина; 10 радника јако изгорени.

Одеса, 4. марта. — Бивши шах персијски приспио је.

Лондон, 4. марта. — Аскит је изјавио да ће, усљед тога што је немогуће постићи споразум између сопственика рудокопа и радника, затражити влада од парламента за-конске мјере, да се минимална плата уврсти у радничким уговорима.

Цариград, 4. марта. — Порта је примили посланика руског из Бу-курешта, Гирса, као амбасадора у Цариграду.

Лондон, 4. марта. — Пароброд енглески „Океана“ сударио се код Истбурна са њемачким бродом „Пи-сага“. „Океана“ потонула. Утопила су се четири мрнара и неколико путника, остали се спасли на чам-цима. На „Океани“ било је 800.000 штерлинга готовог новца.

Беч, 5. марта. — Цар је примио руског амбасадора Гирса, који се повратио из Петрограда послјије тронедјељног одсуства.

Цариград, 5. марта. — Порта је забринута због новог обрта у крит-ском питању и протестовала је код велесила заштитница противу уки-дања извршног одбора, којим се повређује зајемчени status quo; ујед-но је изјавила велесилама и Грчкој, да ће слање критских посланика у Атину озбиљно компромитовати односе грчко-турске.

Будим Пешта, 5. марта. — Када је 1. марта параброд угарско-хрват-ског пловидбеног друштва „Скод-ра“ пролазио на путу за Фијуму ријеком Бојаном избачено је из турске касарне у Луарзи, неколико метака пушчаних на исти, те су два мрнара рањена.

Рим, 5. марта. — Краљ је на-именовао за сенаторе: Ђенерала Ке-неву и адмирала Фаравелија.

Атина, 5. марта. — Нова рево-луционарна критска влада упутила је депешу краљу грчком, којом га извјештава о свом саставу с тим, да ће се сва ријешења издавати у име краља грчког. Опозвана је наредба о сазиву милиције, пошто је свуда на Криту примјеран ред.

Цариград, 5. марта. — Порти је већ саопштен одговор Италије односно услова мира. Главно је повлачење турских трупа и при-знање анексије Либије, за коју је Италија вољна да учини извјесне уступке а особито новчану накна-ду, укинуће капитулација и при-знање вјерског ауторитета калифи-ног. Тврди се, да је Порта наре-дила својим посланицима, да изјаве да су ти услови неусвојими.

Лондон, 6. марта. — Черчил је изјавио у парламенту да Енглеска не може усвојити да је флота које велесиле може напасти с изгледом на успјех и како је то прави услов постојања Енглеске, то ће се што прије приступити потпуној реорга-низацији флоте.

Цариград, 6. марта. — Концен-трација руске војске на граници Кавказа продужава се. — Јуче у јутру два лица, од којих је једно било поручник ван службе Исмаил, покушали су да запале министар-сво правде. Исмаил је ухапшен, онај други умакао. — Приликом јучерање посјете Чариков је објаснио Асим бегу, да је концентрисању руске војске циљ да осигура поре-дак у персијској провинцији Асер-бијану.

Берлин, 7. марта. — Вијест про-турена на берзи да је цар Виљем одложио своје путовање на Крф, потпуно је лажна.

Лондон, 7. марта. — Три син-диката рудара штрајка одлучила су да предузму рад, пошто је штрајк некорисан.

Берлин, 7. марта. — Цар Виљем је био на дине-у код француског амбасадора.

Петроград, 7. марта. — „Вјесник“ јавља да турска амбасада катего-рично побија вијест о поласку ана-долијског корпуса на персијску границу.

Цариград, 7. марта. — Приликом јучерањег дипломатског пријема ми-нистар иностраних дјела изјавио је неким страним посланицима, да Турска неће никад усвојити услове италијанске, јер би се тиме обеш-честила турска војска.

Берлин, 7. марта. — Цар Ви-љем ће отпутовати у петак у вече на југ.

Цариград, 7. марта. — Енглес-ки посланик је посјетио јуче Асим бега да види, како наводи „Танин“, шта Порта мисли односно пред-лога италијанског. — Турска се штампа много бави концентрисањем руских трупа.

Брисл, 8. марта. — Принцеза Климента жена Виктора Наполе-она родила је ћер.

Петроград, 8. марта. — Мини-стар иностраних дјела поднио је министарском савјету предлог за-кона о неодложном издавању 3000 рубаља поред годишњих 8000 суб-вениције дјевојачком институту на Цетињу.

Каиро, 8. марта. — „Хавас“ до-носи директну депешу, којом се побија вијест о боју код Бенгазија, као и то да су Арапо-Турци има-ли 1000 мртвих; ствар се састоји у обичној чарци, гдје је изгинуло 90 људи.

Лондон, 8. марта. — Два Нијем-ца, један Холандез и Инглеz ухап-шени су због шпијонаже.

Трст, 9. марта. — У присуству Франца Фердинанда и више над-војвода и надвојвоткиња слуштен је у море и други дреднот под именом „Теgetоф“.

Петроград, 9. марта. — Званич-не новине доносе наименовање Гирса за посланика у Цариграду и савјетника амбасаде у Берлину Шебка за посланика Букурешт, на мјесто Гирсово.

Лондон, 9. марта. — Краљ је при-мио амбасадора турског, који му је предао највећи ред Османлије. Тефик ша у исто доба поднио је краљу изразе најискренијег пријатељства Султанова, на што је краљ замо-лио посланика да благодари Сул-тану, затим је одликовао посланика лентом Викторије.

РАСПИС НАГРАДЕ

Пошто се и поред досадашње најмар-љивије истраге није могло ући у траг убици пок. Ноц Палкоке, отоманског по-даника, који је погинуо ноћу, 27. децем-бра пр. године, у своме хану на Цијевну, то г. Министар унутрашњих дјела, сво-јим ријешењем од 9. овога мјесеца, под број доњи, расписује награду од *двје хиљаде (2000) њерџера* онеме, ко убицу прокаже, или буде на руку властима у проналажењу истога, што се овим путем и објављује.

Број 1977 — Из канцеларије Управног Одјељења Министарства Унутр. Дјела, 10. марта 1912 г., Цетиње.

ПРАВИЛНИК

ДРЖАВНЕ ХИПОТЕКАРНЕ БАНКЕ КРАЉЕВИНЕ ЦРНЕ ГОРЕ

Може се добити по цијени од 30 пара у књижарама: на Цетињу код Мартиновића и Иванишевића и А. Рајнзвјана; у Подгорици код Коста Кр. Станића и Рундо и За-гора; у Никшићу код Шпира Г. Ла-ковића и Колашину код Кујачића и Тошковића.

Цетиње, 20. фебруара 1912 г.

Управа Државне Штампарије.

ОБЈАВА

У извршењу члана 47. тачка 132. Закона о Таксама, овим се ставља на знање свима држав-ним и општинским властима у Краљевини, да на све службене огласе, које спроводе за штампу у службени лист Глас Црногорца, а по потреби приватних лица, осим штампарских трошкова, приложе још и прописну таксу по ЈЕДАН ПЕРПЕР за сваки ог-лас. Они огласи, који не буду снабђени са прописним так-сама, неће се штампати у служ-беном листу.

У извршењу члана 47. тачка 12. Закона о Таксама, овим се ставља на знање оним приватним лицима, која спроводе огласе за Глас Црногорца, да уз сваки ог-лас поред штампарских трошко-ва приложе прописану таксу, за свако оглашавање по ПЕДЕСЕТ ПАРА, у противном оглас се неће примити за службени лист.

У смислу члана 47. тачка 13. Закона о Таксама, ставља се на знање оним приватним лицима, која спроводе Државној Штам-парији на штампање објаве, које се лијепе или учвршћују на куће, зидове, прозоре, врата и т. д. — а немају званичног карактера — или се по улицама или јавним мјестима растурају, да за сва-ки штампани примјерак приложе таксу по ПЕТ ПАРА.

Број 507.

Цетиње, 31. децембра 1911.

Управа Држ. Штампарије.

ОБЈАВА

Краљевско Министарство војно овим објављује, да ће у недељу 1. априла тек. год. одржати јавну лицитацију разних артикала потребних како за исхрану војске, тако и стоке која истој припада. Ти су артикли: 1.) хлеб, 2.) месо, 3.) ориз, пашта, кафе, цукар, маст, папар, уље слатко, кртола, зеље, и др. и 4.) фураж (зоб, овас и сијено).

Помеути артикли подијељени су у че-тири посебна група. Лицитација ће бити по груповима.

Артикли ће морати одговарати услови-ма постављеним у уговорима за поједине групе, који ће бити изложени у канце-ларијама дивизиских команда од 20. марта па до дана лицитације.

Лицитација ће се одржати при дивизиским командама на Цетиње, у Подго-рицу, Никшић и Колашин.

Лицитанти или њихови легализирани пуномоћници моћи ће лицитирати једно-времено при свјем командама.

Лицитација ће, одређенога дана, отпо-чети тачно у 9 сати прије подне а закљ-чиће се у 4 послјије подне.

Министарство војно задржава права, да може уступити поједине групе за на-повољније цијене или у неповољном слу-чају изјавити свој непристанак.

Лицитанти морају положити кауцију у готовини или у непокретним добрима, слободним од сваког задуживања — по предходно извршеној процјени и судској потврди у смислу постојећих закона.

Кауција за поједине групе артикала при појединим дивизијама је следећа:

у готовом:
1.) за хлеб перпера 3000 (три хиљаде);
2.) „ месо „ 4000 (четири хиљаде);
3.) „ артикле „ 2000 (двје хиљаде);
4.) „ фураж „ 2000 (двје хиљаде);

у непокретним добрима два пута више него је то за поједино у новцу одређено.

Број Р. 1310 одсј. 437. — Из канцеларије админ. одсјека Кр. Министарства војног, 10. марта 1912 год. Цетиње.

Поштански распоред

Аутомобили (свакодневно)

I.

Цетиње — Ријека — Подгорица — Даниловград — Никшић							
Полазак	Долазак	Полазак	Долазак	Полазак	Долазак	Полазак	Долазак
8 сати изјутра	9:30	9:45	11:15	од 1 IV—1 X 2 од 1 X—1 IV 1:30	2:45	3	6

II.

Никшић — Даниловград — Подгорица — Ријека — Цетиње							
Полазак	Долазак	Полазак	Долазак	Полазак	Долазак	Полазак	Долазак
7:30 изјутра	10:15	10:30	11:30	од 1 IV—1 X 2 од 1 X—1 IV 1:30	3:30	4:15	5:30

III.

Цетиње — Његуши — КОТОР — Његуши — Цетиње							
Полазак	Долазак	Полазак	Долазак	Полазак	Долазак	Полазак	Долазак
8 сати изјутра	9:30	9:45	11	од 1 IV—1 X 2:30 од 1 X—1 IV 1:30	3:30	3:45	5:45

Пловидба параброда „Барског Друштва“ по Скадарском језеру

I.

Ријека—Вир (свакодневно)

ПОЛАЗАК	САТ	ДОЛАЗАК	САТ
РИЈЕКА	11 прије подне	ВИР	12:40 послије подне
ВИР	1 послије подне	РИЈЕКА	2:40 послије подне

II.

Вир—Плавница—Скадар
(свакодневно)

ПОЛАЗАК	САТ	ДОЛАЗАК	САТ
ВИР	1:40 послије подне	ПЛАВНИЦА СКАДАР	2:40 послије подне 5 " "
СКАДАР	9:30 прије подне	ПЛАВНИЦА ВИР	12 на подне 1 послје подне

Жељезница

Вир—Бар и обратно
(свакодневно)

ПОЛАЗАК	САТ	ДОЛАЗАК	САТ
ВИР	1:55 послије подне	БАР	4:50 послије подне
БАР	9:10 прије подне	ВИР	12 на подне

Дилижанса I.

Бар—Улцињ и обратно
(свакодневно)

ПОЛАЗАК	САТ	ДОЛАЗАК	САТ
од 1 V до 1 IX од 1 IX до 1 V	БАР	6 изјутра 7 "	УЛЦИЊ 12:30 по подне 1:30 " "
од 1 V до 1 IX од 1 IX до 1 V	УЛЦИЊ	4 изјутра 11 пр. подне	БАР 8:50 пр. подне 4:20 по "

II.

Подгорица—Колашин и обратно
(сваки други дан)

	ПОЛАЗАК	САТ	ДОЛАЗАК	САТ
од 1 V до 1 X	Подгорица	5 изјутра	Л. Ријека	12 на подне
	Л. Ријека	1 по подне	Колашин	7 по "
	Колашин	5 изјутра	Л. Ријека	11 пр. "
	Л. Ријека	12 на подне	Подгорица	7 по "
од 1 X до 1 V	Подгорица	8 изјутра	Л. Ријека	3 по подне
	Л. Ријека	7 изјутра сјутра дан	Колашин	2 " "
	Колашин	9 изјутра	Л. Ријека	3 " "
	Л. Ријека	7 изјутра сјутра дан	Подгорица	3 " "

Приенос поштоношама

ПОЛАЗАК			ДОЛАЗАК		
ИЗ	ДАН	САТ	У (НА)	ДАН	САТ
Никшић	понедељник, сриједа и петак	7 изјутра	Грахово	понедељник, сриједа и петак	5 по подне
Грахово	уторник, четвртак и субота	7 "	Никшић	уторник, четвртак и субота	5 " "
Грахово	уторник и субота	8 изјутра	Велимље	уторник и субота	5 по подне
Велимље	понедељник и петак	8 "	Грахово	понедељник и петак	5 " "
Никшић	понедељник, сриједа и петак	7 изјутра	Шавник	понедељник, сриједа и петак	5 по подне
Шавник	уторник, четвртак и недеља	7 "	Никшић	уторник, четвртак и недеља	5 " "
Шавник	уторник и субота	8 изјутра	Жабљак	уторник и субота	4 по подне
Жабљак	понедељник, и петак	8 "	Шавник	понедељник и петак	4 " "
Шавник	уторник и субота	10 пр. подне	Боан	уторник и субота	2 по подне
Боан	понедељник, и петак	10 "	Шавник	понедељник и петак	2 " "
Колашин	сваки други дан	6 изјутра	Андријевица	истог дана	6 по подне
Андријевица	сваки други дан	6 "	Колашин	истог дана	6 " "

П. т. број 3212. Из Административног Одјека Поштанско-Телеграфског Одјељења Министарства Унутрашњих Дјела — 1. марта 1912., на Цетињу.

Цијене производа у главнијем мјестима за мјесец јул 1911. године

Број	ВАРОШ	ПРОСЈЕЧНА ЦИЈЕНА ЈЕДНОМ КИЛОГРАМУ																							
		ВУНЕ		МАСТИ			сир	МЕСА СУХА			Моло	Воска	РИБА СУХА				Риби свијеска разна	МЕСО С В Ј Е Ж Е							
		овине	неови	сви- рупа	масла	доја		сала	приу- те	елани- не			масти дане	штр- ма	смака- лица	јеруза		укалена	говје	театче	јар- нече	јароче	овије	које	сви- сво
У П Е Р П Е Р И М А																									
1	Цетиње	1,60	1,20	---	2,40	1,20	2,---	2,30	2,---	---	2,---	2,40	---	---	---	---	1,---	0,96	2,---	0,84	0,72	0,84	0,72	2,---	
2	Подгорица	---	1,10	---	3,---	---	2,80	1,80	2,---	---	0,80	2,40	---	---	---	---	---	0,90	0,90	0,72	0,52	0,90	0,68		
3	Ријека	---	---	---	---	---	2,---	1,60	1,60	1,60	---	---	1,40	---	---	---	0,50	0,90	0,90	0,88	0,90	0,88	1,20		
4	Данилов-град	1,20	1,---	---	---	2,---	2,---	0,95	1,90	1,90	2,---	2,40	---	---	---	---	1,37	0,80	---	---	---	---	---		
5	Никшић	---	1,10	2,---	---	1,20	---	0,80	2,---	2,---	1,30	3,40	1,20	---	---	---	---	0,96	---	0,80	0,60	0,90	0,90		
6	Колашин	1,60	1,---	1,60	3,---	---	---	0,80	---	---	---	---	---	---	---	---	0,80	0,90	---	0,70	0,60	1,---	0,80		
7	Андријевица	---	2,---	1,40	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	0,60	0,60	0,60	0,48	0,80	0,48		
8	Бар	---	1,40	---	---	1,20	---	1,60	---	---	---	3,60	---	---	---	---	---	1,---	1,---	1,---	---	---	---		
9	Улцињ	---	---	---	2,60	1,40	2,---	1,20	2,---	2,---	---	1,---	3,---	---	---	0,80	---	0,80	0,90	---	0,85	---	---		
10	Вир-Пазар	1,60	1,40	---	---	1,---	1,80	1,60	1,80	1,60	---	---	---	---	1,80	1,40	0,80	0,88	---	---	0,88	---	---		

ВАРОШ		ПРОСЈЕЧНА ЦИЈЕНА ЈЕДНОМ КИЛОГРАМУ																		НА ЈЕДНОМ ЛИТРУ																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
		пшеница	пшеница	ориз	звгити	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница	пшеница

ВАРОШ		ПРОСЈЕЧНА ЦИЈЕНА НА 100 КИЛОГРАМА																											
		У С Ј Е В И											БРАШНО		П И Ђ А				ЉУЖУР	К Л А К									
		куку- руз	пше- нице	ражи	јечка	овса	проса	хелде	па- сула	аеће	грашк.	кртолае	куку- ручно	пше- ичино	РЖ	овјен	виш	слава		та- мени	пота- мени								
		У	П	Е	Р	П	Е	Р	И	М	А																		
1	Цетиње	26,-	30,-	20,-	-	24,-	100	-	40,-	40,-	80,-	26,-	30,-	-	20,-	14,-	10,-	12,-	6,-	8,-									
2	Подгорица	20,-	22,-	17,-	15,-	16,-	-	-	-	20,-	-	22,-	24,-	-	7,-	-	-	8,-	-	4,50									
3	Ријека	20,-	28,-	-	-	20,-	-	-	-	-	-	12,-	30,-	-	12,-	-	-	-	-	6,-									
4	Данилов-град	21,-	24,-	-	18,-	-	-	-	-	-	-	10,-	23,-	25,-	-	-	-	11,-	-	6,-									
5	Никшић	24,-	-	-	-	20,-	-	-	-	-	14,-	-	-	-	4,-	-	-	-	-	-									
6	Колашин	28,-	32,-	-	-	16,-	-	-	-	-	-	-	60,-	-	4,-	-	-	3,-	1,80	-									
7	Андријевица	29,-	31,-	-	-	12,-	-	-	-	-	-	-	-	-	4,-	-	-	-	-	3,-									
8	Бар	20,-	28,-	-	-	20,-	-	-	30,-	20,-	20,-	-	30,-	-	8,-	-	-	8,-	-	3,-									
9	Улцињ	17,-	-	-	20,-	-	-	-	30,-	-	-	10,-	22,-	25,-	-	8,-	-	-	-	-									
10	Вир-Пазар	20,-	28,-	-	-	-	-	-	-	-	15,-	22,-	28,-	-	-	-	-	-	-	3,-									

ВАРОШ		ПРОДАЈНА ЦИЈЕНА НА ЈЕДАН КОМАД																													
		ГОВЕДА			КОЊИ				арсад	БРАВИ			ПЕРНАД			КО						Ж			Е						
		волон	краве	телед	коњи	гобиле	ждре- бод	масте		ко- гарин	овце	краве	јатвад	јарад	коно- ши	патке	гуске	хурве	говеђе	овије	кочије	јат- њеће	јарови	мад- веје	нутије	кућеђе	ли- сије	зелије	еријеђе	диво- које	јолав- че
		У	П				Е				Р			П			Е			Р			И			М			А		
1	Цетиње	120,	90,	30,	200,			400,	100,	15,	14,	15,	7,	5,	1,60	3,	5,	7,	12,	1,	1,20	1,	1,						5,		
2	Подгорица	90,								22,	13,	11,	5,	4,	1,20				8,	1,60	2,	1,	1,50								
3	Ријека	110,	90,	34,	326,					8,	14,	13,	5,	4,20	1,20	1,80			12,	1,60	1,80	0,80	1,								
4	Данилов-град	85,	72,							7,									6,33	1,	1,37	0,93	1,14								
5	Никшић	150,	100,							25,	15,	15,	8,	5,	1,				20,	1,40	1,40	1,	1,40								
6	Колашин	80,	50,							20,	14,		4,	3,	1,50				15,	1,20	1,	1,50									
7	Андријевица	80,	65,							12,	17,		5,	4,	1,20						1,	1,40									
8	Бар	170,	160,	45,						9,50	14,		85,	6,	1,40				24,	0,80											
9	Улцињ		85,	35,					40,						1,				17,	0,80											
10	Вир-Пазар	120,	100,							35,					1,40				8,	1,40											

Број 433. Из Канцеларије Статистичког Одјека Краљ. Министарства Унутрашњих Дјела, Цетиње, 17. јануара 1911. год.

ОБЈАВА

Поштанско-телеграфском одјељењу министарства унутрашњих дјела потребно је 900 (девет стотина) телеграфских стубова — директа, од потпуно правог, здравог и огуљеног јеловог или лучевог стабла.

Сваки стуб мора бити дуг најмање 8, а највише 8 м. и 10 см. а пречник на горњем крају не смије бити тањи од 140, ни дебљи од 160 м/м., а његовом доњем крају оставља се природна дебљина раста.

Сви стубови морају бити заклишени у виду купе на горњем крају, а доњи крај има се зарубити у правом углу; иначе сви стубови, који неби овим прописима одговарали, биће одбачени од комисије, која ће бити одређена да директе прегледа и прими, те ће лиферант све оне директе, који би му били одбивени, морати најмање у року од 15 дана замијенити новијема — по пропису.

Закупац, који буде предузео лиферацију директа, треба да исте о своме трошку распореди на колском путу између Подгорице и Цетиња и то 500 (пет стотина) комада најдаље до 1. јуна, а 400 (четири стотине) најдаље до 1. јула ове године.

За набавку ових директа поштанско-телеграфско одјељење држаће 11. марта ов. год. лицитацију у својој канцеларији од 9 до 12 сати прије подне. Сваки лицитант дужан је донијети на лицитацију и кауцију од 4000 перп. у готову новцу или 8000 перп. у непокретности.

Ближа обавјештења могу се добити прије или на сами дан лицитације.

Ова лицитација држаће се с тога, што нијесу усвојене понуде са лицитације од 26. фебруара о. г.

П. т. број 2564. — Из Поштанско-Телеграфског Одјељења Министарства Унутрашњих Дјела, 1. марта 1912. г. Цетиње.

ПРОДАЈА ТАКСЕНИХ МАРАКА

Према ријешењу Министра Финансија и Грађевина, продаја таксених марака и артија од вриједности вршиће се код следећих препродавалаца:

На Цетињу код Митра Пајовића;
На Ријеци код Анђе Ј. Газивода;
На Данилову граду код Мила В. Мартиновића;
У Бару код Дула Амзића;
У Улцињу код Захарије Бр. Љумовић;
У Подгорици код књијаре „Рундо и Загора“;
У Никшићу код Мурата Буразеровића;
У Колашину код књијаре „Кујачки и Тошковић“;

У осталим мјестима продају таксених вриједности вршиће дотичне управе царинарница.

Број 1290. Из канцеларије Министарства Финансија и Грађевина, Одјек за монополе и таксе, 16. јануара 1912 год. Цетиње. 3,5

ОГЛАС

Симо Ристов Џодић из Колашина, јавио се потоњи пут својој породици назад три године из В. Трнова у Бугарској, те се моли сваки, ко би што о поменутом знао, да изволи што прије извјестити ово Министарство.

№ 463. Из канцеларије Кр. Министарства Иностранних Дјела, 15. фебруара 1912 г., на Цетињу. 3,3

СТЈЕЧАЈ

На основу члана 5. а у вези са чл. 4. „закона о парохиском свештенству“ овијем се расписује стјечај на парохije: Орашку у Љешанској нахији, Кленачку у Бањанима и Опутно-Рудинско-Црквичку.

Молбе са односним документима, кандидати имају упутити овој консисторији најдаље до 15. маја ов. г.

Број 279. Из Канцеларије Консисторије Цетињске, 20. фебруара 1912 г., Цетиње. 2,2

ОГЛАС

Јошо Вуков Мартиновић из Бајица, јавио се пошљедњи пут у новембру 1909. својој породици из Fairbanks, Alaska, те се моли сваки, ко би што о поменутом знао, да изволи што прије обавијестити ово Министарство.

№ 621. Из канцеларије Кр. Министарства Иностранних Дјела, 27. фебруара 1912. на Цетињу. 1,3

СТЈЕЧАЈ

Тражи се лекар за општину вароши Подгорицу, са годишњом платом од три хиљаде и шест стотина (№ 3600) перпера и остале награде према санитетском зборнику.

Молитељи морају познавати српски језик, морају бити оспособљени за д-ра целокупног лекарства на једном од признатих европских универзитета; молбе морају бити припослане Санитетском Одјељењу Краљ. Министарства Унутрашњих Дјела, снабђевене с односним исправама, гдје се може добити ближе обавјештење.

Број 375. Из канцеларије Санитетског Одјељења Кр. Министарства Унутрашњих Дјела, 13 фебруара 1912 г., Цетиње. 3,3

Службени огласи

ОГЛАС

Јавна продаја непокретности Петра Н. Јајовића из Мартићина, извршиће се 10. јула ове године. Виђи оглас у 3. броју „Гласа Црногорца“.

Број 20 ех 1912—275—1910.

Доње-Село, 1. марта 1912 год.

Капетански Суд, кап. Новак Драговић.

ОГЛАС

У извршену ријешења Краљ. Обласног Суда из Подгорице, од 18. фебруара 1912 год. Број 3749 —IV—1910—995. Износи се на јавну продају доље описата непокретност удове Стане И. Петровић из Косора, за измир дуга Савића Томовића с друштво из Лијеве Ријеке; процијенена

ОГЛАС

У извршењу пресуде Краљ. Обл. Суда у Никшићу, од 19. августа 1911 год. Број 1951—IV—1911—116. Износи се на јавну продају доље описана непокретност Благоте Ђукановића из Милочава, за измир дуга Петра Јована из Праге; која је процијењена пера 4200. Продаја ће се извршити у канцеларији подписног суда, за продају одређују се три рока то: 13. априла, 13. маја и 13. септембра ов. год., у 4 сата послје подне, на првом року непокретност се неће уступити испод процијењене вриједности, на другом хоће ниже, али неће испод $\frac{2}{3}$ процијене, а на трећем року непокретност ће се уступити понудиоцу највише цијене. Лицианти су дужни положити јемство 10% од процијењене вриједности. Позивају се сви они, који имају какво реално право, као и они, који имају право прече купње, да се овом суду пријаве прије прве продаје.

Опис непокретности:

I. У «Горњем Пољу» четири рала оранице; граници: од сјевера Благота Ђукановић, од истока пут, од запада ријека, а од југа Илија Николић. — II у «Горњем Пољу» пет коса ливаде; граници: од истока пут, од запада Спасоје Ђукановић, од сјевера исто Спасоје, а од југа Спасоје Ђукановић. — III у «Горњем Пољу» три косе ливаде; граници: од сјевера Спасоје Крстов, од југа Милиша Ђукановић, од истока Крсто Лучић, а од запада Спасоје Крстов.

Број 124. 100—1912.
Кочић, 2. марта 1912.

Краљ. Капетански Суд,
Р. 221, бр. 219, 1,1 за кап. Милош Вукотић.

ОГЛАС

На основу извршења владуле Краљ. Обласног Суда у Подгорици, од 23. фебруара ове године, број 839 ex 1912—IV—1911—2268., износи се на јавну продају доље описана непокретност Милете М. Вукевића из Мартинића, за наплату дуга Милована В. Перовића из Глазнице; процијењена перпера 3059 и 37 рала.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписаног суда, а за исту су одређени рокови: 9. априла, 9. маја и 9. септембра ове год., у 3 сата послје подне.

На првом року непокретност се неће уступити испод процијењене вриједности, на другом хоће, али не испод $\frac{2}{3}$ процијене, а на трећем року уступити се понудиоцу највише цијене.

Лицианти су дужни положити јемство 10% процијене.

Позивају се сви они, који на односу непокретност имају право прече купње, да се пријаве потписаном суду прије почетка прве продаје.

Опис непокретности:

5 рала $\frac{2}{3}$ $\frac{1}{16}$ оранице у «Око» у једном комаду; граници: од истока Лазара Лазеца, запада и југа Шога Вуковића и Глигорије Ђирова, од сјевера пут.

Број 212. 92—1912.
Денче Село, 3. марта 1912 год.

Капетански Суд,
Р. 192, бр. 221, 1,1 кап. Новак Драговић.

ОГЛАС

На основу наређења Краљ. Обл. Суда у Подгорици од 4. јуна 1911. године, број 2758—IV—1911—938, износи се на јавну продају доље описана непокретност Неда Закенића Јовановића из Кујаве за наплату банчног дуга, процијењена перпера 8200.

За продају одређују се два рока: 20. марта и 5. априла ове године од 8 до 12 сати прије подне и од 2 до 4 послје подне.

На првом року непокретност се неће уступити испод процијењене вриједности, на другом уступити се понудиоцу највише цијене.

Сваки је лициант дужан положити јемство 10% од процијењене вриједности.

Позивају се сви они, који имају на непокретност какво реално право, као и они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

У «Драчевици» «Веће Залуђе» 11 рала ливаде; граници: од истока Радована Пакова, од запада Драга Радојичина, од југа Сава Илија, од сјевера Николе Миљина.

У «Мало Залуђе» 5 рала ливаде; граници: од истока Рака Стојана, од запада Нерка Радојева, од сјевера Завише Вулеца, од југа Николе Миљина.

У «Копито»: I-ви комад $\frac{1}{2}$ рало ливаде; граници: од истока Петра Радова, од запада Богдана Митрова, од сјевера Рака Новичина, од југа Рака Новичина.

II-ти комад $\frac{2}{3}$ ливаде; граници: од истока и југа Петра Радова, од запада и сјевера Рака Новичина.

III-ћи комад, 2 рала ливаде и оранице; граници: од истока Рака Новичина, од запада Рака Стојана, од сјевера Вида Јована, од југа метех Недов.

IV-ти комад 1 рало оранице; граници: од истока и југа пут, од запада Вида Јована, од сјевера Мића Бошкова.

У «Ковачевину» 1 рало оранице; граници: од истока Радула Вулеца, од запада и југа Драга Миљашева, од сјевера Рака Стојана.

«Петрова Њива» 3 рала оранице; граници: од истока Вида Јована, од запада Радоја Пакова, од сјевера Богдана Митрова, од југа Мишеље Јованова.

«Продол» 4 рала; граници: од истока Крета Митрова, од запада Радоја Митрова, од сјевера и југа пут.

«Дошине» 1 рало ливаде; граници: од истока Мијајла Илија, од запада метех, од сјевера пут, од југа Рада Милованова.

Број 360. 125—1911.
У Рсојевићима, 19. фебруара 1912 год.

Капетански Суд,
Р. 345, бр. 222, 1,1 капетан Ј. Војводић.

ОГЛАС

На основу наређења Краљ. Обл. Суда у Подгорици, од 12. децембра 1910 године, број 5283—IV—1910—1304., износи се на јавну продају доље описана непокретност Марка Зрнова Калезића из Бријестова, за наплату банчног дуга, која је процијењена перпера 1500.

За продају се одређују два рока: 20. март и 5. април ове год. од 8 до 12 сати прије подне и од 2 до 4 послје подне.

На првом року непокретност неће се уступити испод процијењене вриједности, на другом уступити се понудиоцу највише цијене.

Сваки је лициант дужан положити јемство 10% од процијењене вриједности.

Позивају се сви они, који имају на непокретност какво реално право, као и они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

Око 6 мотика винограда «Надгорија»; граници: од истока Вучета Микољина, од сјевера Радивоја Живкова, од запада пут, од југа водопој.

У «Зграде» око 1 рало земље; граници: од истока Томице Рашкова, од сјевера пут сеонки, од запада Божо Недов, од југа Петар Недов.

У «Ограђу» око 1 коса ливаде; граници: од истока Божо и Петар Недов, од сјевера и запада Вучета Микољина, од југа Томица Рашков.

У «Годавац» око 6 листобера горе; граници: од истока Вучета Микољина, од сјевера Петар и Божо Недов, од запада Томица Рашков, од југа Живка Милованова.

Број 746. 181—1910.
У Рсојевићима, 19. фебруар 1912 год.

Капетански Суд,
Р. 218, бр. 222, 1,1 капетан Ј. Војводић.

ОГЛАС

На основу наредбе Краљ. Обл. Суда у Подгорици, од 23. новембра 1911 г., број 6207—IV—1911—2562., износи се на јавну продају доље описана непокретност Маркића Милованова Павићевића из Рсојевића, за наплату банчног дуга, која је процијењена перпера 6600.

За продају одређују се два рока: 20. марта и 5. априла о. г. од 8 до 12 сати пред подне и 2—4 по подне.

На првом року непокретност се неће уступити испод процијењене вриједности, на другом уступити се понудиоцу највише цијене. Позивају се сви они, који на непокретности имају какво реално право, као и они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

У «Ободице» око 6 рала земље, 3 рала ливаде и линијаци све у један комад; граници: од истока Лазара и Миље Јовица Калезића, од запада Бана Максимов Јовановића и Тома Недона Јовановића, од сјевера пут племенски, од југа Воин Т. Павићевић.

Број 790 228—1911.
У Рсојевићима, 19. фебруара 1912 г.

Капетански Суд,
Р. 176, бр. 222, 1,1 капетан Ј. Војводић.

ОГЛАС

На основу наредбе Краљ. Обласног Суда у Подгорици, од 2. јуна 1911 г., бр. 2522—IV—1911—849., износи се на јавну продају доље описана непокретност Милована Велишина Калезића, за наплату банчног дуга, која је процијењена перпера 900.

За продају се одређују два рока: 20. марта и 15. априла ове године од 8 до 12 сати прије подне и од 2 до 4 послје подне.

На првом року непокретност се неће уступити испод процијењене вриједности, на другом уступити се понудиоцу највише цијене.

Сваки је лициант дужан положити јемство 10% од процијењене вриједности.

Позивају се сви они, који имају на непокретност какво реално право, као и они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

У «Туровину» 5 рала оранице и 1 рало дуга у једном комаду; граници: од истока и сјевера сеонки и колски пут, од запада Максима Матова, а од југа Васа Дешина; осим наведеног под овим границама спада 1 рало земље и кућа, које се даје дужицу као законито.

Број 361. 124—1911.
У Рсојевићима, 19. фебруара 1912 г.

Капетански Суд,
Р. 180, бр. 222, 1,1 капетан Ј. Војводић.

ОГЛАС

На основу наредбе Краљ. Обл. Суда у Подгорици од 1. децембра 1911. године, број 6531—IV—1911—2756, износи се на јавну продају доље описана непокретност Неда Бојанова Јовановића из Виша, за наплату банчног дуга, која је процијењена перпера 950.

За продају се одређују два рока: 20. марта и 5. априла о. г. од 8—12 сати из јутра и од 2—4 сата по подне.

На првом року непокретност се неће уступити испод процијењене вриједности, на другом ће се уступити понудиоцу највише цијене. Позивају се сви они који на непокретност имају какво реално право, као и они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

У «Разбој» $\frac{1}{2}$ рало оранице. Граници: од истока и југа пут; од запада Сава Радосавов; од сјевера Марко Бојанов.

Број 809. 247—1911.
У Рсојевићима, 19. фебруара 1912 г.

Капетански Суд,
Р. 147, бр. 222, 1,1 капетан Ј. Војводић.

ОГЛАС

На основу наређења Краљ. Обл. Суда у Подгорици од 8. децембра 1911. год., број 7019—IV—1911—3066, износи се на јавну продају доље описана непокретност Николе Миљина Јовановића из Кујаве, за наплату банчног дуга, која је процијењена перпера 2850.

За продају се одређују два рока: 20. март и 5. април о. г. од 8—12 сати прије подне и од 2—4 послје подне.

На првом року непокретност се неће уступити испод процијењене вриједности, на другом уступити се понудиоцу највише цијене.

Позивају се сви они који имају на непокретност какво реално право, као и они, који имају прече право купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

У «Залуђе» 2 косе ливаде и 1 рало оранице, граници: од истока комуни, од југа ријека Зета, од запада и сјевера Рако Томић;

У «Грић» 3 рала оранице. Граници: од истока Радивоје Мјов, од запада Ставо Митров, од сјевера Гаврило Мјов, од југа Богдан Митров;

Код куће 1 рало оранице. Граници: од истока ријека Зета, од запада Радован Паков, од сјевера Сава Милосавов, од југа Рако Томић.

Број 834. 259—1911.
У Рсојевићима, 19. фебруара 1912 г.

Капетански Суд,
Р. 202, бр. 222, 1,1 капетан Ј. Војводић.

ОГЛАС

На основу наређења Краљ. Обл. Суда у Подгорици, од 23. новембар 1911 г., број 6206—IV—1911—2561., износи се на јавну продају доље описана непокретност Крета Петкова Ђурићина из Виша, за наплату банчног дуга.

За продају одређују се два рока: 20. март и 5. април о. г. од 8—12 сати прије подне и од 2—4 послје подне.

На првом року непокретност неће се уступити испод процијењене вриједности, на другом уступити се понудиоцу највише цијене.

Сваки је лициант дужан положити јемство 10% од процијењене вриједности.

Позивају се сви они, који имају на непокретност какво реално право, као и они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

У «Сјерчане» 14 рала оранице и 1 рало воћњака; граници: од истока ријека Зета, од запада Мирка Маркова, од сјевера Радула Милољина и законито Крета Петкова, од југа Мирка Маркова и Миље Грујићина; процијењено рало по 700 перпера.

Број 791. 239—1911.
У Рсојевићима, 19. фебруар 1912 г.

Капетански Суд,
Р. 168, бр. 222, 1,1 капетан Ј. Војводић.

ОГЛАС

На основу наредбе Краљ. Обласног Суда у Подгорици, од 18. новембра 1911 г., број 5842—IV—1911—2397., износи се на јавну продају доље описана непокретност Рака Кенова Калезића из Јастреба, за наплату банчног дуга, која је процијењена перпера 6800.

За продају одређују се два рока: 20. марта и 5. априла о. г. од 8 до 12 сати прије подне и 2—4 сата послје подне.

На првом року непокретност се неће уступити испод процијењене вриједности, на другом уступити се понудиоцу највише цијене.

Сваки је лициант дужан положити јемство 10% од процијењене вриједности. Позивају се сви они, који имају на непокретност какво реално право, као и они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

У «Копито» Симонића 5 рала оранице; граници: од истока поток, од запада истог, од сјевера Васа Видакова Калезића, од југа Тодор В. Калезића.

«Беговина» 8 рала оранице, ливаде и дуга; граници: од истока Марка Радојичина и Петка Мишелића, од запада и југа народни пут, од сјевера Радоја Вуксанова и Јока Миљина Калезића.

Број 780 230—1911.
У Рсојевићима, 19. фебруара 1912 г.

Капетански Суд,
Р. 188, бр. 222, 1,1 капетан Ј. Војводић.

ОГЛАС

На основу наређења Краљ. Обл. Суда у Подгорици, од 2. новембра 1911 године, број 4101—IV—1911—1598., износи се на јавну продају доље описана непокретност Божо Недона Калезића из Бријестова, за наплату банчног дуга, која је процијењена перпера 300.

За продају одређују се два рока: 20. марта и 5. априла ове године од 8 до 12 сати прије подне и од 2 до 4 послје подне.

На првом року непокретност се неће уступити испод процијењене вриједности, на другом уступити се понудиоцу највише цијене.

Сваки је лициант дужан положити јемство 10% од процијењене вриједности.

Позивају се сви они, који имају на непокретност какво реално право, као и они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

У «Комарду» $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{16}$ и 16 $\square$ м. оранице, $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{16}$ и 10 $\square$ м. ливаде са приградом; граници: од истока Марка Зрнова, од запада Вучета Микољина, од сјевера пут, од југа Петра Недова.

Број 736. 216—1911.
У Рсојевићима, 19. фебруар 1912 год.

Капетански Суд,
Р. 169, бр. 222, 1,1 капетан Ј. Војводић.

ОГЛАС

На основу наређења Краљ. Обл. Суда у Подгорици, од 8. августа 1911 године, број 3665—IV—1911—1408., износи се на јавну продају доље описана непокретност Павла Маркова Калезића из Бријестова, за наплату банчног дуга, која је процијењена перпера 1950.

За продају одређују се два рока: 20. марта и 5. априла ове године од 8 до 12 сати прије подне и од 2 до 4 послје подне.

На првом року непокретност се неће уступити испод процијењене вриједности, на другом уступити се понудиоцу највише цијене.

Сваки је лициант дужан положити јемство 10% од процијењене вриједности.

Позивају се сви они, који имају на непокретност какво реално право, као и они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

У «Јаворци» земље оранице $\frac{2}{4}$ и линијаци посјечени; граници: од истока и југа Новака и Николе Пурећина, од запада Милена Новове и Богдана Мирона од сјевера.

У «Грабовник» око $\frac{1}{2}$ рала земље оранице са 10—15 листосјека све у једном комаду; граници: од истока Радована Јанкова, од запада Арсеније Бокова и Вучете Микољина од сјевера комуницом, од југа пут. У овај комад има $\frac{1}{4}$ и $\frac{1}{8}$ земље Богдана Мирона, т. ј. под овим границама.

Број 536 163—1911.
У Рсојевићима, 19. фебруара 1912 год.

Капетански Суд,
Р. 210, бр. 222, 1,1 капетан Ј. Војводић.

ОГЛАС

На основу наредбе Краљ. Обласног Суда у Подгорици, од 2. новембра 1911 год., број 4724—IV—1911—1946., износи се на јавну продају доље описана непокретност Нона Миљетина Калезића, за наплату банчног дуга, која је процијењена перпера 1200.

За продају одређују се два рока: 20. марта и 5. априла ов. год. од 8 до 12 сати прије подне и од 2 до 4 послје подне.

На првом року непокретност се неће уступити испод процијењене вриједности, на другом уступити се понудиоцу највише цијене.

Сваки лициант дужан је положити јемство 10% од процијењене вриједности. Позивају се сви они, који имају какво реално право, као и сви они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

У «Баре» око $\frac{2}{3}$ рала оранице са дозама иза међа; граници: од истока Видака Никољина, од запада Николе Пурећина, Јована Машова и Видака Никољина од сјевера Милоша Јакетина, од југа пут.

Број 737. 217—1911.
У Рсојевићима, 19. фебруара 1912 г.

Капетански Суд,
Р. 167, бр. 222, 1,1 капетан Ј. Војводић.

ОГЛАС

У извршењу пресуде Краљ. Великог Суда, од 4. октобра 1911 године, број 1302—IV—1911—513., износи се на јавну продају доље описана непокретност Драга Голијанина из Никшића, за исплату дуга Општинске Управе у Никшићу; која је процијењена перпера 25.000 и то: једна кућа једнобојна у вароши Никшићу, у улици до Апотеке; процијењена је перпера 10.000., а једна кућа једнобојна са два дућана у кругу вароши Никшића; процијењена је перпера 15.000.

Продаја ће се извршити у канцеларији Општинског Суда у Никшићу.

За продају се одређују 3 рока: 1. априла, 1. маја и 1. септембра ове 1912 године, од 2 до 5 сати после подне.

На првом року непокретност ће се уступити само за процијењену вриједност, на другом року хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ од процијењене вриј

ОГЛАС

На основу наредбе Кр. Обласног Суда у Никшићу, од 21. јануара 1912 год. број 330—IV—1912—110., а у смислу члана 80., 81. и 82. Правила Прве Никшићке Штедионице у Никшићу. Износи се на јавну продају доље описана непокретност Горњина Кривокапића из Кљачине, за измир Штедионичког дуга, које је процијењено перпера 1600.

Продаја ће се извршити у канцеларији подписатог суда 26. априла тек. год., за вријеме кави. ура. На одређеном року непокретност ће се уступити понудиоцу највише цијене. Сваки лицијант дужан је положити јемство 10% од процијене вриједности. Позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право, дужникови повјериоци и они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије означеног рока.

Опис непокретности:

1) 2 (два) рала оријенте у три комада, 1 (једно) рало црдин под кућу на "Бубрежак," граничи све са својом оградом.

2 рала черек, оријенте исто под кућу на вучине; граници: од истока главница, од запада главница, од сјевера Никола Спасојевић, од југа Спасоје Радичић, два черека у дучине; граници својом оградом, један листовер горе код куће; од истока општинског насиља, од запада Зрно Перовић, од сјевера Сава Иванова, од југа исто насеље општине.

Број 60. 49—1912.

Кочане, 2. марта 1912 год.

Кр. Капетански Суд,

за капетана,

Р. 208. бр. 219, 1,1 кмет Милош Б. Вукотић.

ОГЛАС

На основу наредбе Кр. Обласног Суда у Никшићу, од 16. децембра 1911 год. Број 5069—IV—1911—1844., а у смислу члана 80., 81., 82. Правила Прве Никшићке Штедионице у Никшићу. Износи се на јавну продају доље описана непокретност Петране С. Мијановића из Кљачине, за измир штедионичког дуга; која је процијењена перп. 1600.

Продаја ће се извршити у канцеларији подписатог суда 24. априла тек. год., за вријеме канцеларијских ура. На одређеном року непокретност ће се уступити понудиоцу највише цијене. Сваки лицијант дужан је положити јемство 10% од процијењене вриједности.

Позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право, дужникови повјериоци и они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије означеног рока.

Опис непокретности:

На «Једине» три рала оријенте у два комада под кућом; граници: од истока Благоје Јаков, од запада Бајо Радов, од југа Лазар Ђуров, од сјевера радом. «Комплекта Главница»; граници: од истока колотов, од запада Петар Савов, од југа колотов, од сјевера главнице, у Кусиде звано «Кривац», једна и по коса ливаде; граници: од истока ријека, од запада Ђуро Драгишић, од југа и сјевера главнице.

Број 111. 89—1912.

Кочане, 2. марта 1912.

Кр. Капетански Суд,

за капетана,

Р. 197. бр. 219, 1,1 кмет Милош Вукотић.

ОГЛАС

На основу наредбе Краљ. Обл. Суда у Никшићу, од 21. јануара тек. год. Број 335—IV—1911—115., а у смислу члана 80., 81. и 82. Правила прве Никшићке Штедионице у Никшићу. Износи се на јавну продају доље описана непокретност Шипра М. Драговића из Крљаче, за измир Штедионичког дуга; која је процијењена перпера 1600. Продаја ће се извршити у канцеларији подписатог суда 25. априла тек. год., за вријеме канцеларијских ура. На одређеном року непокретност ће се уступити понудиоцу највише цијене; сваки лицијант дужан је положити јемство 10% од процијењене вриједности; позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право прече купње, дужникови повјериоци да се пријаве суду прије означеног рока.

Опис непокретности:

Четири рала оријенте првога нумера; граници: од истока Богдан Завишчић, од запада водопој, од југа пут, од сјевера Вучина Белов; у «Крљачу» четири косе ливаде првога нумера; граници: од истока Никола Марков, од запада Милош Грујић, од југа Никола Марков, од сјевера Петар Срданов; у «Крљачу» четири косе ливаде; граници: од истока Рајо Климовић, од запада Живко Ђуров, од југа Никола Марков, од сјевера Ристо Ђуров.

Број 59. 48—1912.

Кочане, 3. марта 1912.

Краљ. Капетански Суд,

за капетана,

Р. 197. бр. 219, 1,1 кмет Милош Вукотић.

ОГЛАС

Износи се на јавну продају доље описана непокретност Велике Јакована Бошковића из Богмилићина, за наплату дуга официра Бока Бошковића из истога мјеста; која је процијењена перпера 2322 50.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда; за продају се одређују три рока: 13. марта, 13. априла и 13. августа 1912., од 8 до 12 прије и од 2 до 3 сата послје подне.

На првом року непокретност се неће уступити испод процијењене вриједности, на другом хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ процијене, а на трећем року уступити се понудиоцу највише цијене. Лицијантима су дужни положити јемство 10% од процијењене вриједности.

Позивају се сви они, који на непокретности имају какво реално право, као и они, који имају

право прече купње, да се пријаве суду прије почетка прве продаје.

Опис непокретности:

У «Добром Пољу» двије трећине од једног вилеа млина постојећег у сјеверном дијелу више млинске куће, са дијелом исте куће, изворима, млинским јазом, окућом, керелом и превозом на ријеци Зети, у колико све ово припада и припасти може за државним млина, према осталим удјелицима, а под условима које је дужник насљедио од својих предшаственика, у колико је ријеч о објекту млина у већој млинској кући и превозу. Ближа објављена могу се виђети у канцеларији овога Суда.

Број 176. 65—1912.

Боронина, 11. фебруара 1912.

Капетански Суд,

Р. 221. бр. 228, 1,1 кап. Марко П. Радошевић.

ОГЛАС

Износи се на јавну продају доље описана непокретност Маша Ђакова Филиповића из Доброског-Села, која је процијењена перпера 3100.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда.

За продају одређују се три рока и то: 2. априла, 2. маја и 3. септембра 1912 год. у 4 сата послје подне.

На првом року непокретност се неће продати испод процијењене вриједности, на другом хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ процијењене вриједности, а на трећем року уступити се понудиоцу највише цијене.

Сваки лицијант дужан је положити јемство 10% од процијењене вриједности.

Позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право, дужникови повјериоци и они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

Једна трокатна кућа у Доброског-Селу тиглом покривена, којој најдоњи кат дугачак је метара 6-50, широк метара 3, а висок метара 2 са једним вратима. Средњи кат: дужина метара 9-50, ширина метара 4-75, а висина метара 2-50 са два одјељена, двоје врата и два прозора.

Најгорњи кат: дужине метара 14, ширине 5-30, а висине 2-50 са једним вратима и четири прозора. Истој кући припада неколико простора око ње, на коме простору има неколико коријења мурава и лоза са једним малим бостаном; а граници: од истока имовином Благоја П. Филиповића, од југа имовином истог Благоја и власника куће, од запада општинским путем и имовином Петра М. Филиповића, од сјевера имовином Сава П. Јакобана.

Број 224 ex 1912. 125—1911.

Цеклин, 1. марта 1912 године.

Капетански Суд,

кап. С. Пејановић.

Р. 253. бр. 267, 1,1

Трговачки огласи

ОГЛАС. — У извршењу члана 5. Трговачког Закона објављујем, да у племену Пивском, Борковићима — држим манифактурну и крчмарску радњу под фирмом:

Борковић.

Р. 25. бр. 190, 1,1

Милета Дубљевић.

У 8. броју „Гл. Црногорца“ у овом огласу погрешно је штампан потпис: Милета Борковић, а треба да стоји: Милета Дубљевић, што се са овим исправља.

Приватни огласи

Црногорска Банка

НА ЦЕТИЊУ

извјешћује своје акционаре, да могу купоне, који су у смислу чл. 74. банчких правила плативи тек од 1. јула, есконтovati одмах, уз одбитак камате од 6% до тога дана, било код ње, њених филијала и заступништва, било код Подгоричке Банке, Прве Никшићке Штедионице, Српске Банке у Загребу, те Народне Банке у Београду. Купони бр. 6. са акција I. кола исплаћују се са Перп. (Круна) 40—; купони бр. 6. са акција II. кола у истом броју са оним I. кола са 25-32. Прекорбјорни куйони са акција II. кола шаљу се ради обрачуна Банци на Цетињу. Купони бр. 6. са акција III. IV. и V. кола исплаћују се сви са по 4-06.

Што се тиче камате по акцијама II. до закључно V. кола, Банка ради неједнакости исте, регулише то питање непосредно са сопственицима акција.

Акционарима III. IV. и V. кола, који ће морати у своје вријеме доплаћивати, ради поравнања са резервним фондом I. и II. кола, Банка је већ раније деташирала купоне, те им је односно дивиденду, као год и 7% камату одобрила у рачуну.

1. марта 1912.

Црногорска Банка.

П. п. бр. 231, 1,4

Продајем у Барско Поље моју кућу на таван и бистријеру и 22 рала змље; у речену земљу има различитога воћа. Ко жели купити речени чифлак нека се обрати мени у Бар или у Спич.

Матија Марков Ерватин

Спичанин.

Продаје се кућа Божа Перова Ражнатовића, трокатна, у горњој пјачи вароши Ријеке, по вољи његовој. Обратити се за погодбу потписом што пријед. Услови повољни.

Ријека, 16. фебруара 1912.

Р. 32. бр. 157, 2,3

Јован М. Газивода.

НА ЗНАЊЕ

У 4. 5. и 6. броју Гласа Црногорца од ове године оштампан је позив Станије В. Пипер из Цетиња, којим позива Риста Шијаковића да јој исплати дуг од перпера 1.632— у противном, да ће бити приморана тражити наплату од потписате.

Ради јавности овим изјављујем, да ја нијесам дала своје јемство Станији Пипер — за горњу суму — за Риста Шијаковића, те у смислу наведеног, није оправдана изјава Станије Пипер, у колико се на мене односи.

Цетиње, 8. марта 1912.

Ивана Перова Ђурковић.

Р. 82 бр. 230. 1,1

Берско вино

чисто дозово имам на продају на Цетињу и у Фармаке. Ко жели купити мању или вишу количину, нека се обрати: Стевану Прћи трговцу Цетиње, или потписатом.

Р. 31 бр. 195. 2,3

Пеко Вукчевић Фармаци.

Петар Кадиф и син у Вир-пазару, имају на стоваришту разна брашна, испитана и за добра нађена. Дрвенарије разне врсте, цимента, цинг-плекса за кровове, жице за ограде. Разних слаткиша, сребрених и златних накита, продаја разних пића наших и страних. Све по умјереној цијени.

Р. 43, бр. 216, 1,4

Мој син Благо Л. Павићевић отрагу шест година пошао је у Америку. Исти ми није послао ни путни трошак. А, како чујам, тамо се одао беспосличарењу и удуживању. Те на основу наведеног и члана 696. Општег Имовинског Закона, овим чиним на знање да нећу у будуће никоме одговарати за његове дугове, јер је он свој дио и до сада утрошио.

Рсојевићи, 1. марта 1912 год.

П. п. бр. 217, 1,1

Лазар С. Павићевић.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Наша премила

† ЛЈУБИЦА

послије кратког али тешког боловања испусти своју племениту душу 1. марта ове године у 26. години свога живота.

Сматрамо за своју свету дужност и овим путем изјавити нашу дубоку захвалност свима, који на ма који начин узеше учашћа у овој нашој превеликој жалости.

Нарочиту и догробну благодарност дугујемо Њиховим Краљевским Височанствима Краљевићу Престолонаслѣднику Данилу и Књазу Петру са официрским кором, на високој пажњи указаној нам лично изјавом саучешћа.

Много смо захвални докторима: Матановићу, Перазинићу, Иличковићу и Кујачићу, који се својски трудили да нашу милу покојницу од смрти спасу, — а особито и вјечно остајемо захвални доктору Огњеновићу на непрекидном труду и заузимљивости око наше добре покојнице.

Вјечно смо захвални поштованом грађанству вароши Цетиња, а нарочито свештенику Стеву Дрецу и ђакону Иву Калужеру, као и наставницима и наставницама цетињске основне школе са ђацима, који у великом броју узеше учешћа у праћењу драге нам покојнице.

Хвала грађанству вароши Вира, које дочека и далеко изван вароши испрати нашу милу непрежаљену покојницу.

Особито смо захвални многобројним учесницима обојер пола из Сотонића, Глухог Дола, Лимјана, Година и Селаца, при опјелу и погребу наше покојнице у родном нам мјесту Бољевићима.

Посебна хвала браћи Бољевићима, који даде од Вира сретосће, до наше куће допратише и онђе заједно са нама ожалише и предворисне незаборављене покојницу све док смо је предали матери земљи.

Још једанпут свима и свакоме наша најискренија захвалност.

Бољевићи, 4. марта 1912.

Ожалошћени: свекрв командир Јован и супруг Милаш Пламенац са осталом породицом.

Р. 235 бр. 229, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

За навјек ожалошћен са смрћу моје драге и никад непрежаљене супруге

† ДАНИЦЕ

која се на трагичан начин у својој 34. години пресели у вјечност, на 6. децембра 1911 г. и тијем за вазда зави у црно своје ситно четворо дјете, свога мужа и свога брата.

Света ми је дужност и вјечито признање, да са овим, од срца благодарим Њ. В. Краљници, на Њеном Материнском саучешћу и сажаљењу, приликом моје велике несреће и на Њеној Високој милости, што је из успомене, на моју покојну супругу обекала, да ће ми једно од дјете од своје трошкучу школовати и извести на пут среће.

Вјечита благодарност Њ. Њ. Кр. Височанствима, Књазу Данилу, Књезињи Милици, Књазу Мирку и Књезињи Наталији и Књазу Петру, на Њиховим срдчним саучешћима.

Најсрдчније благодарим министру турском господину Садредин Бегу, Високопреосвештеном Господину Епископу Кирилу Митровићу.

Г. г. министру Вукотићу, Ђукановићу, Дожићу, Греговићу, Јерговићу и Ђуровићу.

Г. г. бригадиру Војводићу, Бошковићу, Николићу, Кусовцу, Јову Мартиновићу, војводи Ђуру Петровићу.

Г. г. Лазару Мијушковићу, Лабуду Гојнићу, Љубу Бакићу, Луки Гојнићу, Душану Вукотићу, војводи Стеву Вукотићу, Марку Петровићу.

Г. г. Народним Посланицима: Јовану Пламенцу, Бегу Влаховићу, Сави Драговићу, вој. Петру Војводићу, Зарији Вуковићу, Алекси Чукићу, Тодору Лекићу, Милашу Јелићу, Милети Поповићу, Вукашину Божовићу, Јанку Тошковићу, Радолу Стаматовићу, Благоју Анђелићу, Петру Рамовићу и Новици Николићу.

Г. г. професору Мијушковићу, Буквићу, Костићу, Бркићу, Травићу и Галагаји.

Г. г. командир Бошковићу, Стеву Јовићевићу, Милошу Меденици, Павлу Пламенцу, Милутину Вучинићу, Јову Беширу, Петру Мартиновићу, Агици Лакићу, Сави Ковачевићу, Ристу Љумовићу, Новици Риезу, Раду Меденици, Илији Хајдуковићу, Боку Лазовићу и Томовићу.

Г. г. капетанима: Петру Лекићу, Мартиновићу, Ђурашковићу, Ђукановићу, Васу Мартиновићу, Блажу Врбицу, Петру В. Лекићу, Бранковићу, Вуксану Драговићу, Гвозденовићу, Лазовићу, Рачићу, Лазаревићу, Бошковићу, Лаиновићу, Рачевићу, Јефту и Андрију Ненешићу, Лепетићу, Николи Поповићу, Перу Поповићу, Јоку Мартиновићу и Сочичи са госпођом.

Г. г. сержару Пламенцу, Стеву Вујановићу са госпођом, Јанку Спасојевићу, Ристу Поповићу, Лазу Поповићу, Милу Татари, д-ру Огњеновићу, Радолувићу, Вукчевићу и Стринићу, Секулу Дрљевићу, Јефту Поповићу, Милошу Вучинићу, Стевану Радовићу, Вуку Вулету, Илији Вулету, Мирку Дедовићу, инжењеру Магучану, браћи Марићу, породици Андрић, породици Миловићу, породици Госпић, Кићу Мартиновићу, Драгутину Јоксимовићу, Стеву Татари, Перку Вукотићу са госпођом, породици Рајнвајн, госпођи Рашићу, Милану Контићу, Нику Викторовићу, Богојевићу са госпођом, попу Лепосавићу, госпођи Вуисић, Ђакону Лукићу, Саву Вулету, драгоману турске легације господину Карлу, Шипру Поповићу са госпођом, Кићу Мијушковићу, Богду Мартиновићу, Милу Делевићу, Перу Вујовићу, Милану Рамадановићу, Андрију Поповићу, Марку Гвозденовићу, Васу Настаћу са госпођом, Милошу Лазу, Филипу Лукшићу, браћи Радојковићу, Филипу Протићу са госпођом, Велиши Беговићу, Нику Ђањевићу са госпођом, Васиљу Ђиносовићу, Живку Веселиновићу, Милу Пејовићу са госпођом, Милану Пантовићу, Вељу Радоњићу, Милу Марковићу, Периши Богђевићу, Јовану Љумовићу Илији Дујовићу, Милошу Радовићу, породици Никетић, Милану Лазовићу, Марку Божовићу, Василију Марковићу, Митру Лисичићу, Митру и Ристу Стругарима, Моравцу са госпођом, Митру Дрецу, Крцу Ђурашковићу, Ђуру Милачићу, Зарији, Павлу Гвозденовићу, Марку Радолувићу, попу Илији, Зарији, Филипу и Јовану Поповићима, Боју Митровићу, Шаку Лекићу, Душану и Синђи Радоњић, Перу Кнежевићу, Сави Рачевићу, Станку Груићу, Пашку Гвозденовићу, Перу Капуци, Николи Вучинићу, Петру Вучинићу, Спасу Лаиновићу, Илији Мартиновићу, Јовану Голубовићу, Нову Вуѓевићу, Филипу Пејовићу, Јовану Ненешићу, Вељу Ђуру, Милану, Мирку, Радоњи и Шаку Петровићима, браћи Стјивићу, Штепу Кустудићу, Марку Татари, Вуксану Дедовићу са госпођом, Марти Бијелићу, Саву Радолувићу, Максиму Топаловићу, Драгу Вукотићу, Петру Поповићу, Влади-миру Груићу, Милу Пламенцу, Милану Павловићу, игуману Мирону, Миливоју Новачићу, г. Анђи Ковачевићу, Николи Ивановићу, Ђуру Мартиновићу, Мргуду Вујовићу, госпођи Огњеновићу, госпођи Иванковићу, госпођи Илинићу, Саву Кусовцу, Нику Почеку, Јовану Алексићу са породицом, Урошу Марићу, Милу Мартиновићу, Митру Ђурићу, Арсенију Мартиновићу, Милу Вушуровићу, Гавру Маријановићу, Божини Бацановићу, Митру Борову, Јаку Лаиновићу, Милану Саичићу, Милу Дедовићу, Вукашину Вукашиновићу, Сману Ђурубзовићу, учитељу Лалевићу, учитељу Ивановићу, Велиши Беговићу, Милу Врбици са госпођом, Јовану Ненешићу, учитељу Чукићу са госпођом, госпођи Лили Радовић, Тому Спасојевићу са госпођом, Луки Ђурићу са госпођом, Вуксану Спасојевићу, госпођи Милици Саичић, госпођи Ђаки Мијушковић, госпођи Вукосави Поповић, Стеву Јовићевићу са госпођом, Стевану Маршићу, Драгићу Дабетићу, Војину Крушићу, Милану Дабетићу, Ђукану Петровићу, учитељу Ашићу, Тому Вујачићу, Јовану Цилићу, Станиши Цилићу, госпођи Митровић, Стани Лекић, поручнику Марнићу са госпођом, Периши Милошевићу, попу Радосаву Поповићу, учитељу Поповићу, Станиши Турковићу, Петру Мартићу, Симу Раденовићу, попу Саву Поповићу, учитељу Поповићу, учитељу Гојковићу, Симу Николевићу, Војину Шошкићу, Арсенију Мијовићу, Вујадину Зоњићу, официру Јокићу, официру Пауновићу, Поповићу, Михаилу Кнежевићу